

Két gyermeket elloptak az édesanyjától — viszontlátás tizenhat év után

(Írásunk a lap 4-5. oldalán olvasható)

Tömegmészárlás közben

Mitől is óvakodjunk jobban: a bűntettektől avagy a hibáktól? Az MSZMP Budapesti Reformkörének prominens képviselője, Sz. Gy. június 7-én, szerdán reggel beolvasta a Budapesti Rádióban szervezetének nyilatkozatát a pekingi tragédiáról. A nyilatkozatban foglaltak tartalmi törekvései üdvözlendők. Kár, hogy egy amolyan „blikkfangosnak” tűnő, tulajdonképpen igen visszás értékekből táplálkozó, hajdani rendőrmiszteri ajkáról elszármazott szállóigével vélte indítandónak az állásfoglalást. A mondat valahogy így hangzik: „a kínai vezetés döntése több, mint bűn: hiba...”

Ugye, ismerősen hangzik, különösen a történelmi paradoxonokra, politikai szellemeskedésre is adó, politizáló értelmiségi világban volt nem egyszer hallható ez a „bon-mot”. Első hallásra megigézően mellbevágó. Valahogy imígyen volt talán képes álmétkodásra csábítani a mélyebb igazságokra szomjas, a társadalmi titkok világába belelátani vágyó értelmiségi embert:

— „Lámcsak, én, a magam hétköznapias együgyűségében meg voltam győződve arról, hogy a bűn szörnyűségebb valami, mint a hiba. Am oly magasan lebegő, történefilozófiai horizontú „nembeli objektívációk” másként, mi több, éppen fordítva gondolkodnak: hiszen mit nekik bűn, mit nekik olyan bűn, mint teszem azt nyolcezer fiatal, civil ember lemészárlása, a baj — hajjaj! — akkor van, ha hibát követnek el a nagy történelem — meg politikacsinálók, ha kalkulusuk nem stimmel... Milyen veretes tanulsággal lettem most gazdagabb, magam is beavatott vagyok immár a történetbölcséletes magasabb kasztjának igazságaiba...”

Igy vagy másként, de talán tényleg sokakat megigézett a hétköznapi ember erkölcsi feletti magasabrendűségben tetszelgő sokféle mítosz. Am kevés ábrándnak áldozott le mára annyira a Napja, mint éppen az egyedi emberi szenvedéseken gőzösen át-lépő, a történelemcsinálás bűvöletében élő hidegszívű fanatizmusoké. Aligha gondolja ezt másként a Szocialista Munkáspárt fővárosi reformköre is. Kár, hogy hagyta magát a cinikusnak bizonyult szállóige szírehangjától elcsábítani a proklamációs-szerkesztés ihlettségében; egy pillanatra valamiféle méltatlan szellemiség vághatott így illetlen fintorokat a távoli diákezekre nagyon is valóságos aszfaltravatala mellett. Szébb lett volna ünnepélyesen, aforisztikus és anakronisztikus bölcselkedések nélkül a gyász egyszerű pátoszával szólni. Mert ne feledkezünk meg arról, hogy hiába esik ez esetben egy irányba a bűn és a „hiba”, ez utóbbira vonatkozó számításban a politika sokkal könnyebben tévedhet, mint a köznapi emberi lelkiismeret annak felismerésében, hogy mi is a bűntett, a szállóige francia útrabocsátójának szóhasználatában a „crime”. A gyalázatos vérengzések ódiama alól „felmentő” filozófáló absztrakciók bukása után mernünk kell erkölcsiségünk — inkább a bűn és erény, mint hiba és eredményesség kategóriáiban gondolkodó — szávara hallgatni, és akkor nem hihetjük, hogy a bűntettekkel hibákkal súlyosabban véthetünk. És akkor talán egy pillanatra átélhetjük annak döbbenetét is, hogy a távoli vérengzés nem csupán, nem is elsősorban a politikai számításokba csúszott hiba, de azon túl iszonyatos bűntett, gáztett is volt!

Kolozsi Béla

Király Béla Budapesten

Megérkezett Budapestre pénteken Király Béla, aki az 1956-os felkelés idején a Nemzetőrség parancsnoka, s Nagy Imre közvetlen munkatársa volt.

A ma 77 esztendőes Király Béla részt vesz Nagy Imre és mártírjártásai június 16-i temetésén, s beszédet mond a Hősök terei gyászszertartáson.

Hegedűs B. András, a Történelmi Igazságtétel Bizottság titkára elmondta, hogy a TIB meghívására Király Béla kivül más olyan külföldön élő magyarok is Budapesten tartózkodnak már, akik részt vettek az 1956-os forradalomban. Kopácsi Sándor, aki a népfelkelés idején Budapest rendőrfőkapitánya volt, hétfőn érkezik meg.

A Legfőbb Ügyészség közleménye

Törvényességi óvás Nagy Imréék ügyében

A Legfőbb Ügyészség befejezte a Nagy Imre és társai ellen folytatott büntető ügy rendelkezésére álló iratanyagának vizsgálatát.

A Magyar Népköztársaság legfőbb ügyésze Nagy Imre, dr. Donáth Ferenc, Gimes Miklós, Tildy Zoltán, Maléter Pál, Kopácsi Sándor, dr. Szilágyi József, dr. Jánosi Ferenc és Vársárhelyi Miklós javára a Magyar Népköztársaság Legfelsőbb Bíróságának Elnökségi Tanácsa előtt törvényességi óvást emelt, amelyben a törvénysértő ítéleti rendelkezések hatályon kívül helyezését és az ártatlanul elítéltek felmentését indítványozza.

A feltárt tények és adatok értékelése a következő lényegi megállapításokra adnak alapot:

1. Az ügyben eljáró hatóságok sorozatosan és súlyosan szegték az akkor hatályos Büntető Perrendtartás garanciális rendelkezéseit, különösen az eljárás alá vont személyek szabadságának és védekezési jogának törvénysértő korlátozásával.

2. Az eljárás egyoldalúan főleg a terhelőnek vélt adatok összegyűjtésére és felhasználására korlátozódott, a bűnösség

cáfolására alkalmas bizonyítékok beszerzését elmulasztották, vagy azokat nem a súlyuknak és jelentőségüknek megfelelően vették figyelembe.

3. A nyomozás ügyészi felügyelete során a törvénysértések és mulasztások megakadályozására intézkedés nem történt, a vádemelés pedig megalapozatlan és törvénysértő volt.

4. Az eljárás bírósági szakaszában súlyosan megsértették a Legfelsőbb Bíróság Népbírósági Tanácsának megalakításakor is irányadó perjogi szabályokat, a tárgyalás folyamán pedig a nyilvánosság és a közvetlenség elvét is.

5. Az ítélet megalapozatlan, mert a mentő körülményekre vonatkozó indokolt bizonyítási kérelmek elutasítása miatt az ügy nincs kellően felderítve, számos ténymegállapítás hiányos, ellentétes az iratok tartalmával, illetve a bíróság egyes tényekből más tényekre helytelenül következtetett.

6. A büntetőeljárás szabályainak súlyos megsértése és a védekezési jog korlátozásával is összefüggő megalapozatlanság az eljárás megismétlését nem teszi szükségessé, mert az

ítélet így sem tartalmaz olyan megállapítást, amely megfelelő az akkor hatályos büntető jogszabályok által meghatározott bármilyen bűncselekmény ismérveinek. A bíróság tehát az anyagi büntetőjog szabályait is megszegte, amikor helytelen jogi indoklással bűnösséget állapított meg és büntetést szabott ki.

7. Az eljáró hatóságok nem tulajdonítottak jelentőséget az ügy egyik lényeges nemzetközi jogi vonatkozásának sem. Azok az eljárás alá vont személyek, akik 1956. november 4-ét követően a budapesti jugoszláv nagykövetség épületében tartózkodtak, védekezésként arra is hivatkoztak, hogy személyi biztonságukat kormányközi egyezmények garantálták. Már ekkor elegendő adat utalt arra, hogy ez az állítás megfelelhet a valóságnak. Ennek ellenére a büntető ügyben eljáró hatóságok kísérletet sem tettek a büntethetőség szempontjából alapvető fontosságú dokumentumok beszerzésére, hanem az említett — meg nem cáfolt — védekezést indokolás nélkül figyelmen kívül hagyták.

A Magyar Népköztársaság Külügyminisztériuma által a

Legfőbb Ügyészség részére most átadott és a törvényességi óváshoz csatolt okiratok azonban megerősítik, hogy a jugoszláv kormány javaslatára a magyar kormány 1956. novemberében írásbeli biztosítékot adott a budapesti jugoszláv nagykövetségen tartózkodó Nagy Imrének és társainak személyi biztonságáról, és leszögezte, hogy velük szemben múltbeli cselekedeteikért semmiféle megtorlást nem szándékozik alkalmazni. Ezeket a személyeket tehát a nemzetközi jogon alapuló személyes mentesség illette meg, amely az akkor hatályos jog — a Büntető Törvénykönyv Általános Részéről szóló 1950. évi II. törvény — 7. paragrafusának helyes értelmezése szerint büntetethetőségük akadályát volt.

8. Losonczy Géza ügyében a bíróság nem hozott ítéletet, mert 1957. december 21. napján, tehát még a nyomozás befejezése előtt meghalt. A büntető eljárás vele szemben is alaptalan és törvénysértő volt. Ennek tényét a törvényességi óvás benyújtásával egyidejűleg a Legfőbb Ügyészség külön határozatban állapította meg.

(MTI)

USA–Magyarország

Remények és kedvezmények

Az amerikai törvényhozás — a kormány egyetértésével — várhatóan úgy dönt, hogy megadják az állami biztositásokat a magyarországi amerikai beruházásokhoz, és megadják a legnagyobb kedvezményes kereskedelmi elbánást az eddigi évenkénti hosszabbítás helyett öt évre. Ezt közölte pénteken az MTI tudósítójával Donald Hasfurther, az Egyesült Államok Kereskedelmi Kamarájának nemzetközi igazgatója.

Hasfurther elmondta: a politikai légkör megváltozásával ezúttal nem lesz akadály annak, hogy Magyarországra is kiterjessze tevékenységét az OPIC, a külföldi amerikai beruházásokat támogató és szavatoló állami intézmény. Az amerikai kormány már tavaly javasolta, hogy az OPIC magyar vonatkozásában is működhesse, ám ez akkor az amerikai szakszervezeti szövetség, az AFL-CIO ellenállásán meghiúsult.

Az amerikai kamarai vezető ismeretei szerint hamarosan sor kerül arra is, hogy kiterjesszék Magyarországra az úgynevezett általános vámkedvezményt. Ez azt jelenti, hogy bizonyos áruk, árucsoportok (a legnagyobb kedvezményen túlmenően) a jelenleginél előnyösebb vámmal kerülhetnek be az amerikai piacra. Hasfurther arra is számít, hogy a továbbiakban enyhülhetnek az amerikai technológiai-kivitelt korlátozó rendszabályok is. Ilyen híreket azonban amerikai kormánykörökből nem hallani.

Egyébként mind az OPIC, mind pedig a legnagyobb kedvezményes elbánás ügye körül az eltelt hetekben megélték a munka az amerikai kormányapparátusban és a törvényhozásban. A jövő héten az illetékes kongresszusi bizottságok vizsgálják tovább a kérdéseket, amelyekben végül a képviselő-

ház, illetve a Szenátus dönt. Egy mértékadó republikánus képviselő elmondta az MTI tudósítójának: bízik abban, hogy a Lengyelországnak és Magyarországnak nyújtandó, lényegében nagyrészt hasonló gazdasági-kereskedelmi könnyítések csomagtervét külön-

sebb gond nélkül elfogadja majd a törvényhozás. A munka ütemétől függ, hogy valamennyi döntés még a közeli hetekben, George Bush elnök varsói és budapesti látogatása előtt megszületik-e, amint azt a Fehér Ház és az érdeklét törvényhozók szorgalmazták.

Emléktáblát helyeznek el Nagy Imre szülőházán

Megállapodás az avatóünnepségről

Nagy Imre kaposvári emléktáblájának avatása ügyében csütörtök este végleges megállapodás született a városi érdekegyeztető fórum ülésén. A Fidesz helyi csoportjának szerveztetének támogatásával megrendezendő ünnepségre a Nagy Imre és sorstársainak budapesti temetését megelőző napon, június 15-én délután fél hat órakor kerül sor.

A hajdani szülőház — a Május 1. utca 77. számú épület — falán elhelyezendő emléktáblánál Tóbiás Áron mond beszédet, és felszólal a Fiala Demokraták Szövetségének megbízottja is. Ezután helyezik el koszorúikat Nagy Imre családjának és az Ellenzéki Kerekasztal kaposvári szervezeteinek

folytatás a 3. oldalon

Mit sulykol a sajtó?

Kiáltó ellentétben áll a magyar sajtó (és politikusok) hangjával az, ahogy az NDK tömegtájékoztató reagált a pekingi eseményekre.

A berlini sajtó már a diákmozgalmak kezdetén is igencsak „szőrmentén” kezelte a pekingi eseményeket. Ráadásul véghezvitte azt a zsumalisztikai bravúrt, hogy heteken át adagolt híreiben egyetlen szóval sem említette meg a Tienanmen téren egybegyűlt száz-ezrek követeléseit: valódi demokráciát, szólás- és sajtószabadságot, a korrupt káderek elkergetését, a nomenklatura kiváltságainak felszámolását.

A múlt vasárnapi véres tragédiáról hétfőn beszámoló berlini lapok kizárólag a kínai televízió, illetve az Új Kína hírügynökség jelentéseire hagyatkoztak. Ezek egyértelműen az „ellenforradalmi zendülők” tették felelőssé a rendőrök és katonák kifolyt véréért. Hogy a fegyveres alakulatok kárt tettek volna a fegyvertelen civilekben — ilyen gondolatnak még a nyoma sem fordult elő az ADN hírügynökség, illetve a berlini televízió tudósításaiban.

A Nyugatról „beszivárgott” az „osztályellenesség” szempontjait tükröző ARD- és ZDF-beszámolókra tekintettel az illetékesek célszerűnek látták a személyes agitáció bevetését is. Ezért volt hétfőn oktatási szünet a berlini egyetemeken, főiskolákon. A diákok az NSZEP agit-prop. osztályától, meg az ifjúsági szövetségtől (FDJ) érkezett előadótól tudhatták meg, hogyan is kell nézni a pekingi eseményeket.

Akit még ez sem győzött volna meg, az az FDJ napilapjának keddi számából kapott eligazítást arra vonatkozóan: „Kinek higgyek, ha politikáról van szó?” A fenti címet viselő írás szerzője nem más, mint a Junge Welt főszerkesztőjének első helyettese. Jürgen Weidlich szembeállítja az ADN és az NDK televízió tudósítóinak beszámolóit az ARD és a ZDF pekingi híradásaival.

A Nyugatnak tulajdonított beavatkozási és felforgatási szándék „leleplezése” után a cikkíró arra a következtetésre jut, hogy a kínai összecsapások

oka nem a szocializmusban keresendő, hanem a szocializmus ellen föllépő szélsőséges bajkeverők magatartásában. „A nyugatiakkal ellentétben a mi tudósítóink nem tévesztik össze az okot és a következményt” — ezért természetesen nekik kell, hogy hitelt adjon minden olvasó, illetve tv-néző — írja Weidlich.

A kemény vonal pekingi híveinek szóló lelkes berlini támogatás nyitja az itteni fő ideológiai tételben keresendő. A folyamatosság és megújulás egységét hirdető NSZEP valójában retteg a szocialista táborban bekövetkező, főleg politikai jellegű változásoktól. Berlin mélysegesen aggasztja a magyarországi és lengyelországi liberális szelek, nem is szólva a Szovjetunióban végbemenő „csendes forradalom” elbizonytalanító hatásáról. Ez készítette Berlin harsány kiállítását a diákokra fegyveres katonákat és páncélosokat uszító pekingi politikusok mellett.

Dorogman László (Berlin),
MTI

Testvér, segítsd a kibukottakat!

Csütörtökön a késő éjszakába nyúló maratoni tárgyalás lett az egyeztető bizottság két órára tervezett üléséből. Lech Walesa, a Szolidaritás elnöke és Czesław Kiszcak belügyminiszter vezetésével nyolc óras huzavona után megállapodás született arról, hogy az országos listán kibukott koalíciós jelöltek (33 a nevező közül) helyét a lengyel Államtanács konkrét döntésének megfelelően mégis betöltik a koalíció jelöltjeivel.

Így az Alsóház létszáma meg fog felelni az alkotmánynak: 460 fős lesz, és fennmarad a kerekasztalnál elfogadott mandátumarány. A koalíció 65,

a Szolidaritás 35 százalékkal rendelkezhet majd.

A Szolidaritás először azt javasolta, hogy az új parlament döntőn megalakulása — a választások második fordulója után a 33 üres koalíciós mandátum sorsáról. De végül beleegyezett abba, hogy erről a választások után megszűnő Államtanács mondja ki a végső szót.

Így valószínűleg egyfajta pótválasztáson, a június 18-i második fordulón töltik be ezeket a helyeket a nem országos listán induló jelöltekkel, bár esetleg lesz közöttük az or-

szágos listán kibukott politikus is.

Az éjjel körül is kitartó újságíróknak egyik fél sem nyilatkozott arról, hogy szó volt-e egy nagykoalíció megalakításáról, netán született-e a kérdésben valamiféle megállapodás? A háromórás — választójogi és alkotmányjogi szakértők berendelésére fordított — szünettel is tarkított tárgyalásokról csak szűkszavú közleményt adtak ki.

Ebből arra lehet következtetni, hogy a Szolidaritás földcsuszamlásszerű választási győzelme teremtette bonyolult helyzet számos kényes problémája területekre került.

A Hazard sem játék

Magyar szoftverek az amerikai piacon

A CompuDrug Műszaki Fejlesztő Kiszövetkezet termékeit vásárolta meg több USA-beli cég. A magyar Kiszövetkezet szoftvereinek amerikai és kanadai forgalmazására egy évvel ezelőtt — a Kiser Research Incorporation céggel közösen — leányvállalatot hozott létre Texasban. A 300 ezer dolláros alaptőkéjű cég sikeresen kezdte meg a szoftverek bevezetését az amerikai piacon. Legutóbb együttműködési szerződést kötött a Harvard Egyetemmel, aminek eredményeként a magyar szoftverekért cserébe az egyetem speciális méréseket végez a magyar Kiszövetkezet és az USA-beli CompuDrug vegyesvállalat számára. Ugyancsak együttmű-

ködést alakított ki a Compu Drug USA a világ egyik legnagyobb számítógépgyártó cégével, az amerikai IBM-mel. A magyar szoftverért az IBM technológiai és műszaki tanácsadással segíti a magyar fejlesztők munkáját. Az IBM-nek átadott szoftverhez hasonló vásárolt korábban az angliai Glaxo és az ugyancsak angol Wellcome cég is.

A CompuDrug szoftvereit elsősorban a kémia területén használhatják. Segítségével megtudhatják, hogy egy vegyület hogyan bomlik le az élő szervezetben. A kutatók szoftvert fejlesztettek ki a gyógyszertervezéshez is. Most pedig — a programcsalád legújabb

tagjaként — megjelent toxicitásbecslő szakértői rendszerük. Ennek kifejlesztéséhez az USA környezetvédelmi hivatala anyagi támogatást is nyújtott. A HazardExport nevű szoftver segítségével a cég betört az élelmiszeripar és a környezetvédelem területére is.

A kémiai folyamatok számítógépes előrejelzésének e két területen különösen nagy a jelentősége. A szoftverrel nyert ismereteket a kutatók már a vegyület tervezésénél felhasználhatják, és így irányítani tudják a molekulák leendő tulajdonságait. A magyar Kiszövetkezetől az USA egyik legnagyobb élelmiszeripari vállalata is rendelt programcsomagot.

Ceausescu bírálta...

Kizárták, aztán bezárták

Pszichiátriai intézbe utalt a román kormány egy jelentékeny költőt, egy író pedig házi őrizetben tart, mert bíralták a román rendszert — jelentette csütörtökön a Frankfurter Rundschau. A liberális beállítottságú nyugatnémet napilap szerint Dan Desliu költőt azért

szállították be egy bukaresti pszichiátriai intézetbe, mert nyílt levelében azt írta, hogy Nicolae Ceausescu román államfő nagyzási hóbortban szenved. Kijelentette, hogy Ceausescu uralma a megfélemlítésen alapul. Mircea Dinescu író Teciuc városában tartják

házi őrizetben március vége óta, mert a román belpolitikát bíráló nyilatkozatot adott a Liberation című francia lapnak.

Az irodalmárt — külföldiekkel fenntartott kapcsolata miatt — a Román Kommunista Pártból is kizárták.

2

DÁTUM

1989. június 10.

Változások a hittan-beíratásokban

Az új tanévre a Művelődési Minisztérium nem írja elő a vallásoktatásra történő beíratások időpontját, és — ugyancsak a korábbi gyakorlatól eltérően — a beíratás a területileg illetékes plébániákon, parókiákon, lelkesi hivatalokban lesz és nem az iskolákban.

Ezen túl a szülőknek, illetve a tanulóknak nem az alap- és középfokú iskolákban, és nem egy-egy megadott napon kell jelentkezniük. Az összegyűjtött jelentkezéseket a lelkesek augusztus 25-ig juttatják el az illetékes iskolák igazgatóihoz, azzal a kéréssel, hogy azok a vallásoktatáshoz esetleg szük-

séges helyiségekről, illetve iskolai felszerelésekről gondoskodjanak. Amennyiben erre valamilyen oknál fogva — például kézműszakos tanítás esetében — nincs módja az iskolának, az intézményt fenntartó tanácshoz kell fordulni közreműködésért, illetve segítségért.

Az elmúlt időszakban egyébként növekedett azon általános és középiskolai tanulók száma, akik hittanoktatásban részesülnek, — vidéken egyes intézményekben eléri a 40-50 százalékot is — de arányuk iskolánként, illetve területenként igen eltérő.

Milyen visszhangja volt a DMM megalakításának?

Brit lapokban bizonyos értetlenség fogadta a Demokratikus Magyarországi Mozgalom szerdai megalakítását. A The Independent című lap újságírója úgy vélekedett, hogy az MSZMP reformerei nagyobb mozgási szabadságra törekednek, s azt remélik, hogy az új csoportosulás összekötő kapocs lesz majd a párt korszakú gondolkodású szárnya és a magyarországi széles választói rétegek között. „De a találgató sokkal inkább emlékeztetett rajongók klubjának összejövetelére, mint komoly eseményre” — jegyezte meg a lapban Imre Karacs. A szerző a mozgalom céljai közül kiemelte a „demokratikus szocializmust”, és

rámutatott, hogy az egyik fel-szóló szerint már a kifejezés is ellentmondásos.

Arról egyelőre senki nem beszélt, hogy az új mozgalom miként kapcsolódik majd a politikai csoportosulások máris elképesztő tömegéhez. A párt reformkörüli bizonyára beleolvadnak majd — s ezáltal megteremtik egy különálló párt magját. Ennél valószínűbb azonban, hogy az új mozgalom kézzelfogható módon emlékezteti majd a párt keményvonalasait: a reformerek népszerű vezetőjének alkalomadtán van hová mennie — s ez különösen

folytatás a 8. oldalon

Nyílt levél Frey István fizikusához

Tisztelt Fizikus Úr!

A Dátum című napilap 1989. június 1-i számában olvastam Berend T. Ivánnak, az MTA elnökének címzett nyílt levelét. A nyílt levelek sajátossága, hogy íróik nem elsősorban a címzett válaszára kíváncsiak, hanem inkább az, hogy egy-egy probléma megoldásához a nyilvánosság segítségét próbálják igénybe venni.

Úgy gondolom, nyílt levelének olvasói joggal kíváncsiak a címzett válaszára, de tárgyilagos véleményük kialakításában talán hasznos, ha néhány állításához, kérdéséhez a beruházó szemszögből észrevételeket fűzök.

1. Ön azt állítja, hogy a Független Szakértői Bizottság két szakmai vitán is megvédte álláspontját. E fogalmazásban a „megvédte” kifejezés félrevezető. Egyszerűen arról volt szó, hogy egy, a részletkérdésben sok mindent tisztázó vita végén a két, eltérő végkövetkeztetést valló szakértői csoport továbbra is fenntartotta a vita elején megfogalmazott álláspontját. A másik csoporttal szemben egyik sem védte meg álláspontját.

De ki képviselte a szakmailag helytálló véleményt? Erre adott választ az MTA Elnökségének 23/1989. sz. határozata. Ezen határozat 1. pontja kimondja, hogy az Elnökség megvitatta és elfogadta az általa kiküldött Bizottság jelentését. E jelentés a határozat mellékleteként szerepel, és ebben olvasható az alábbi két megállapítás: „A jelentés megfelelő megalapozott választ adott a Mecsek-nádasd Községi Tanács által felkért Szakértő Csoport 27 vitapontjára.”

„A Bizottság... nem látja indokoltnak a tanácsi Szakértő Csoport egy korábbi vizsgálati fázisra alapozott véleményét, hogy a kijelölt terület radioaktív hulladéktároló létesítésére alkalmatlan.”

2. Nyílt levelében Ön említést tesz a NAÜ szakértői egyik felvetéséről. Arról természetesen tájékoztatja olvasóit, hogy a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség szakértői felhívták a beruházók figyelmét a lejtők nagyobb földrengések során várható esetleges megrázkódtatás veszélyére. Sajnos azt már nem említi meg, hogy a NAÜ szakértőktől épp azért kértünk segítséget, hogy tanácsait hasznosíthassuk. Éz így is történt. A felvetés alapján a lejtők állékonyságának részletes értékelésére került sor, a tárolómedencék elhelyezését némileg módosította a tervező. A mai tudás alapján egyértelműen kijelenthető, hogy a tervezett hulladéktároló biztonságát a területen várható földrengések nem veszélyeztetik.

3. Ön azt állítja — nagyon helyesen —, hogy senki sem bizonyította be, hogy ez a terület a legalkalmasabb a létesítmény elhe-

lyezésére. Megint azt a hibát követi el, hogy egy gondolatsornak csupán az egyik részét mutatja be. Így olvasóiban azt a benyomást kelti, hogy a Feked-Véménd-Ofalu közötti területet a lehető legalkalmasabbnak minősítették volna valaha is, Ön pedig ezt nyilvánvaló tények alapján megcáfolná.

Valójában a beruházó feladata nem a legalkalmasabb, hanem egy alkalmas terület megtalálása volt. Ez sem volt könnyű, hisz igen sok, esetenként egymásnak ellentmondó követelménynek kell egy ilyen területnek megfelelnie. Több, mint egy tucat ígéretek telephelyről kellett megállapítani, hogy nem alkalmas a célra. A most vitatott terület alkalmas. Úgy gondolom, az olvasók zöme sem fordítana sokszáz millió forintot annak eldöntésére, hogy ez a terület vajon a legalkalmasabb-e.

4. Van egy kérdés, ami túlmutat az adott problémán. Ez a környezetvédelmi célú létesítmények befogadása. Nemcsak a radioaktív hulladékok, hanem a hagyományos veszélyes hulladékok, a kommunális hulladékok elhelyezésére, esetleges feldolgozására szolgáló létesítmények is alapvetően környezetvédelmi célokat szolgálnak. Senki sem vitatja, hogy ezekre szükség van, de mindenki csak a szomszéd faluban, kerületben, megyében tartja elfogadhatónak. Nemzetközi tünetről van szó, ezt nevezik NIMBY szindrómának. (Not in my backyard: ne az én hátsó kertemben.)

Hogy ebben a kérdésben miképp lehetne előbbre jutni, nem tudom. Két jogos igény ütközik. Az egyik a helyi lakosok igénye közvetlen környezetük fölötti rendelkezési jogukra, a másik az országos érdek, mert hiszen a kérdést csak meg kell oldani valahol az országhatárokon belül, és az biztosan valakinek a „hátsó kertje” lesz. Csak halvány elképzeléseim vannak a kibontakozás lehetőségeiről, de abban biztos vagyok, hogy a természettudományos kérdésekben jártasabb szakembereknek nem az indokolatlan féltelmek szítása, hanem a tudományosan megalapozott, tárgyilagos meggyőző munka lenne a feladata.

Kérem, gondolkozzon ezen!

Tisztelettel:

Rósa Géza
a PAV sugárvédelmi
osztályának vezetője

Paks, 1989. 06. 07.

Demagógia szélsőbalról

Nyílt levél a Dunántúli Naplóhoz

Mint olvasóink értesülhettek róla, Ribánszki Róbert — Kádár János volt személyi titkára — vezetésével „munkásgyűlést” tartottak Budapesten június 3-án. A résztvevők bírálták Szűrös Mátyást, Németh Miklóst és javasolták Pozsgay Imre azonnali nyugdíjazását. A köztársasági elnöki funkcióval kapcsolatban elhangzott, hogy Grósz Károlyt, Maróthy Lászlót, Lukács Jánost, Berecz Jánost vagy Ribánszki Róbertet tudnák erre a posztra elképzelni. Az összejövetel során egy felhívást fogadtak el „marxista egységplatform” létrehozására. A kaposvári reformkör csütörtökön megvitatta a felhívást és arról az alábbi nyilatkozatot adta ki.

„A tűzzel játszik, aki ellenforradalmi veszélyként tünteti fel a Magyarországon zajló demokratizálódási folyamatot. Napjaink kínai eseményei — megerősítve saját történelmi tapasztalatainkat — ismét tragikus példát szolgáltatnak arra, milyen „megoldáshoz” teremtett ürtünyt a dolgok illetén megítélése.

Épp ezért az MSZMP-tagok kaposvári reformköre — tiszteletben tartva a plátformszabadságot — élesen elítéli az úgynevezett marxista egységplatform létrehozására szóló felhívás tartalmát és hangvételét. A dokumentum szerzői ugyan a szocialista, demokratikus Magyarország jelszavával lép-

tek a nyilvánosság elé, szavakban bizonyos reformok szükségességét is elismerik, valódi szándékukat azonban mégsem sikerült leleplezniük...

A kaposvári reformkörnek változatlanul és határozottan az a véleménye, hogy a múlt hibáitól való éles határolódás és a társadalmi pluralizmus intézményes garanciái nélkül nincs kivezető út a jelenlegi válságból. Jobbrasodródásként értelmezni e garanciák — közöttük a többpártrendszer — létrejöttét nem egyéb, mint annak sugalmazása, hogy az MSZMP tisztességes politikai harcban, békés eszközökkel nem lesz képes megszerezni a nép jóváhagyását a hatalom gyakorlásában való részvételhez. Ebből pedig — bizonyos beállítottságú emberek és csoportok számára — az a következtetés adódik, hogy nem politikai, hanem erőszakos eszközökkel kell a hatalmat megtartani, vagy visszaszerezni.

Ezt mi kategórikusan elutasítjuk, minden erőnkkel a békés átmenet biztosítására törekszünk, mert szilárd meggyőződésünk, hogy az MSZMP tagságának becsületes és tiszta szándékú többsége nem kompromittálódott a nép körében, s tetteivel képes lesz igazolni, hogy helye és szerepe van egy igazságosabb és hatékonyabb jólétet teremtő társadalmi berendezkedésben.”

Az Értelmiségi Klub május 11-i, a helyi tömegtájékoztató eszközökkel lefolytatott fóruma kapcsán a Dunántúli Napló képviselőinek szereplése és a Napló közelmúltjának értékelése negatív benyomásokat keltett a klubtagok soraiban. Nem szeretnénk, ha ezt a sajtó munkatársai egy általános nyílt politikai ellenszenv kifejeződésének tartanák. Tény, hogy a pécsi értelmiség szükségesnek vélné egy önálló városi napilap megindítását, de azt sem szeretné, hogy a patinás nevet viselő újság a konkurenciaharc folytán, monopóliumának elvesztése után méltatlan helyzetbe kerülne.

Tudomásunkra jutott, hogy a lap alapvető változtatások előtt áll a közeljövőben. A Klub támogatja a megújulási törekvéseket, de nyomatékosan hangot ad ama véleményének, hogy ez ne néhány ember személyes ügye legyen, hanem a közvélemény legszélesebb rétegei hangjának figyelembevételével

történjen. Ehhez kíván segítséget nyújtani az Értelmiségi Klub is, szem előtt tartva, hogy a megújulásról és a lap hovatartozásáról elsősorban a munkatársak illetékesek döntenek. A pécsi értelmiség, bár szeretné, ha a Dunántúli Napló független, vagy éppen koalíciós sajtó lenne, mindazonáltal nem óhajtja a szocialista mozgalomhoz fűződő szálakat erőszakkal eltépni. Azt azonban elengedhetetlennek tartjuk, hogy a lapgazdák végre tisztázzák, hogy az MSZMP melyik irányzatához akarnak tartozni. (Ez esetben a Klub politikai szemlélete egyértelmű feleletet adna a megújulás tisztességes szándékait illetően.) Az Értelmiségi Klub elengedhetetlennek véli az ökonomista szemlélet elhagyását, a rossz értelemben vett „vidéki” — vármegyei szemlélet eltűnését, az időnként jelentkező bornirt önteltség száműzését. Kívánatosnak tartjuk, hogy az újság súlyának megfelelő módon foglalkozzék

e leendő hátrányos helyzetű térség valódi problémáival, a munkanélküliséggel, a szegénységgel, a bűnözéssel, a szaporodó korrupcióval, a környezetszennyeződéssel, a közművelődés reális helyzetével, a térség politikai mozgólódásával, s helyt adva természetesen az ellenvéleményeknek is.

Elengedhetetlennek tartjuk a szervezeti és személyi változtatásokat is. A demokrácia alapigényével nehezen férne össze a főszerkesztő-igazgató poszt összevonása. Intő példának véljük a „Damaszkuszi úton” való történetes következményét. Nem leszámolást, de becsületes elszámolást óhajtunk, és ehhez feltétlenül szükséges a személyi konzekvenciákat is levonni.

Véleményünket nem oktrojálni akarjuk, csupán azt szeretnénk, hogy a Dunántúli Napló is megadassék az a lehetőség, ami a Népszabadságnak, miszerint felelős vezetőiket

maguk a munkatársak választják szabad akaratukból, külső nyomás és beavatkozás nélkül. Mindezek figyelembevételével a pécsi értelmiséget reprezentáló Pécs-Baranyai Értelmiségi Klub kívánatosnak tartja a lap megújulását — s amennyiben van rá igény, ebben támogatja is.

Kelt: 1989. június 1-jén, az Értelmiségi Klub összejövetelén, (150 igenlő szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül).

(Felhívásunkat a Dunántúli Naplón kívül elküldtük a baranyai tömegtájékoztató eszközöknek, az MSZMP-nek, a tanácsnak, a népfrontnak és az alternatív szervezeteknek.)

Pécs Baranyai Értelmiségi Klub

Horváth Csaba a Klub elnöke

A Történelmi Igazságtétel Bizottsága közleménye

A Kozma utcai Újköztetőben Nagy Imre és mártírjai eltemetésének napján, 1989. június 16-án reggeltől a temetői szertartás befejezéséig, körülbelül 17.00 óráig a 301-es parcellát és környékét a rendezők kordonnal zárják le.

A kordonon belül a szertartás befejezéséig csak olyan sze-

mélyek tartózkodhatnak, akik a Történelmi Igazságtétel Bizottságtól kaptak belépőt. Bármilyen egyéb meghívóval — aznap — csak a gyászszertartás befejezése után lehet a 301-es parcella területére lépni.

A parcella befogadóképessége nagyon korlátozott, ezért

kérjük az érdeklődők megértését. Csak a résztvevők számára korlátozásával lehet biztosítani a szertartás zavartalan és méltó lefolytatását.

Kivégzettek hozzátartozói, vagy volt rabtársak közül mindazok, akik a temetői belépő iránti igényüket még nem

jelentették be, és a temetői szertartáson szeretnének részt venni, haladéktalanul jelentkezzenek a Történelmi Igazságtétel Bizottságánál.

Cím: Budapest I., Korvin tér 8., Levélcím: Bp. Pf. 33. 1251. Telefon: 351-327.

1989. június 10.

DÁTUM

3

Luxusporcelánok a nagy hírű pécsi gyárból

Zsolnay-jövő: ragaszkodás a hagyományhoz

Minőség és hagyomány. Ez az ars poeticája az 1853-ban alapított pécsi Zsolnay-gyárnak.

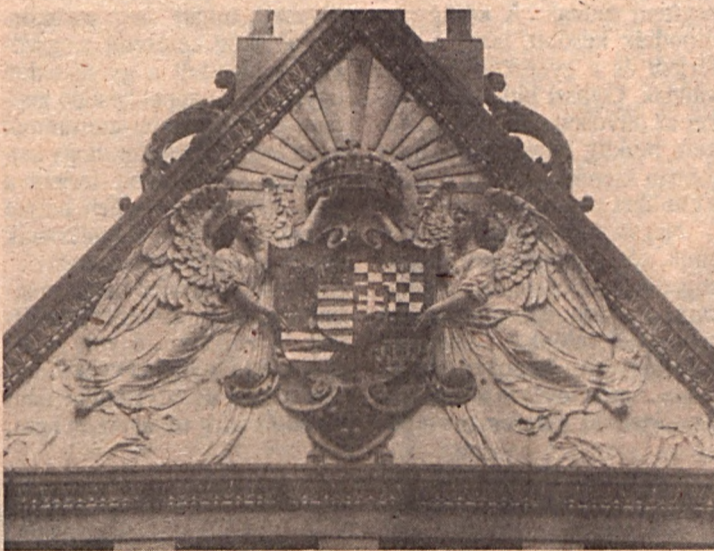
A kőedénygyártás alapjait Zsolnay Miklós tette le; használati edényeket, vízvezeték agyagcsöveket, épületdíszeket

és kerti vázákat gyártottak az első időkben.

Az igazi hírnév, a felfutás Zsolnay Vilmos nevéhez fűződött, aki kiváló szakemberként és nagy kísérletezőként, magas hőfokon égetett zománcot állított elő, megalapozta a fajansz-

porcelánok technikáját. A múlt század utolsó évtizedében aztán egészen új módszerrel állt elő.

A színjátzó, később festett, fényes felületet adó gyártási-égetési fortélyt eoinként ismerte meg rövidesen az egész világ. A köztudat ugyan a század első felében tömegáruként elterjedt fémes-zöldes árnyalatú porcelánt azonosította ezzel a jellegzetes porcelánnal, valójában a görög „eos” szóból származik az elnevezés, és azt jelenti: hajnalpír. Az első sikeres darabok valószínűleg halványpirosak voltak.

A pécsi postabank sok történelmi vihart átélt a Zsolnay-gyárban készült címere

Eozinfestészet

Az aranyozóban. A kínai porcelánokat idéző elefántcsont színű fajansz

A termelés nagy részét ma is a porcelánszigetelők és az edénygyártás teszi ki, a művészi áruk jóval kisebb számban kerülnek ki a gyárból. Érthetően, hiszen a legmunkaigényesebb, híven ragaszkodnak a hagyományos eljárásához. Ezért a nagy kereslet, huszonhat államba szállítanak luxusporcelánokat, a kontinensen kívül Japánba, Szaud-Arábiába, az USA-ba, Kanadába, a műszaki kerámiák Olaszországba, Indiába, Egyiptomba jutnak el egyebek mellett.

Kapfinger András

Émléktáblát helyeznek el Nagy Imre szülőházán

Megállapodás az avatóünnepségről

folytatás az 1. oldalról

képviselői, továbbá mindazon szervezetek, köztük az MSZMP városi bizottsága és reformköre is, amelyek — mint a rendezők kikötötték — nézeteikkel és lelkiismeretükkel összeegyeztethetőnek tartják a kegyelet nyilváníását.

Ugyanilyen feltétellel várják az ünnepségre a város és a szülőmégye polgárait is, kérve, hogy tartózkodjanak bármilyen politikai megnyilvánulástól; ne hozzanak transzparenszeket és ne kiáltózzanak jelszavakat. Érzelmeket csak nemzeti színű zászlókkal és virágokkal fejezzék ki, fegyelmezett, méltóság- teljes magatartással járuljanak hozzá, hogy ez az ünnepség is a kegyelet és a gyász, s a nemzeti megbékélés jegyében bonyolódjék le. A rend fenntartását a résztvevő szervezetek közös rendezőgárdával biztosítják.

A kaposvári érdekegyeztető fórum ülésén ismertették a Történelmi Igazságtétel Bizottságának megtisztelő álláspontját arról, hogy a budapesti szertartáson öttagú koszorúzó küldöttség fejezheti ki a szűkebb szülőföld tiszteletét Nagy Imre ravatalánál.

(MTI)

A Nagy Imre-csoport a jugoszláv követségen (IV.)

(1956. november 4—22.)

Nagy Imre közvetlen munkatársa, Szilágyi József, Nagy Imre titkárságának vezetője, szintén a parlamentből ment a jugoszláv követségre, családijával együtt. Fazekas Györgyöt reggel hatkor Kopácsi Sándor hívta fel telefonon, s tájékoztatta a szovjet csapatok Budapest ellen készülő támadásáról, ennek eredményeképpen Fazekas azonnal a parlamentbe sietett, s onnan került a követségre. Mire Fazekas a parlamenthez érkezett, Szilágyiék már a miniszterelnöki kocsiba készültek szállni, s ezzel is érkeztek — az Andrassy úton ellenirányban haladva a szovjet csapatokkal — a Hősök tere sarkán álló követségi épülethez.

Szántó Zoltán még a parlamentben beszélt rá Lukács Györgyöt és feleségét, hogy ők is menjenek a követségre. Vas Zoltán különös véletlen folytán került oda. Ő és későbbi felesége szintén a parlamentben tartózkodtak a november 4-ére virradó éjszaka. Vas reggel 6-kor gépfegyverropogásra ébredt, s az órségtől tudta meg, hogy Nagy Imréék már korábban elhagyták a parlament épületét. Vas Zoltán az óvóhelyen Tildy Zoltán, Mindszenty Józsefet és B. Szabó Istvánt találta. Vas azt az információt kapta az órség parancsnokától, hogy Nagy Imréék a szovjet követségre távoztak, tárgyalni. Vas ezt kétségekkel fogadta, majd elindult a városba, menedéket keresni, és hosszas bolyongás után véletlenül kötött ki a jugo-

sláv követségen, mégpedig azért, mert korábban ismerte Szoldaticsot, és a nagykövét megismerkedésükkor azt mondta Vasnak, hogy bármikor szívesen látja. Vas ezt az invitációt kívánta ekkor beváltani. Menekülését elsősorban az motiválta, hogy félt Rákosiék esetleges visszatérésétől, s nem kívánt a kezükbe kerülni.

Tánczos Gábort és feleségét Milovanov kulturális attasé hívta fel telefonon, s Tánczosék, akik a közelben laktak, gyerekeiket otthon hagyva, átstájták a követségre. Rajk Juliát is már a követségen tartózkodók kezdeményezésére értesítették.

A jugoszláv követségre menekítésben jelentős szerepe volt Erdős Péternek, aki részben telefonértesítésekkel, részben kocsik küldésével, szervezésével igyekezett a „jogosultakat” (ezek köre azonban nem volt egyértelműen tisztázva) értesíteni, a követségre juttatni. Erdős Péter szervezésének eredménye, hogy Vásárhelyi Miklós felesége és három gyermeke, valamint Erdős Péter felesége és lánya is a követségre került, de Erdős értesítette Kopácsit is. Kopácsi eltűnése nagy riadalmat keltett, s a megérkezés utáni rövid időszakban, amíg a követség engedte a telefon használatát, körbetelefontalták a várost Kopácsi után. A keresés azonban sikertelen maradt, csak sokára derült ki, hogy Kopácsi a szovjet követségre került. Széll Jenő is értesítést kapott, hogy várják a kö-

vetéségen (Széll ekkor egy házból lakott Vásárhelyiékkel), de a Vásárhelyi családért érkező követségi kocsiba nem fértek be, s mire Széllék leértek a Margit-hídra, azt már szovjet katonák őrizték, és reménytelennek látszott az átjutás, így ők „megüszták” a romániai deportálást.

Itt kell válaszolni arra a kérdésre, hogy Szántó Zoltán hogyan került ebbe a csoportba, és miért vele tárgyaltak a jugoszlávok, amikor a menedékgölyög felmerült. Az 1953-ig félreállított, nagy mozgalmi múlttal rendelkező moszkovita Szántó a forradalom első napjaiban a legtöbbet volt együtt Nagy Imrével, s később is úgy tűnt, hogy a Nagy Imre által képviselt politika híve. Szántót politikai múltja is predesztinálta arra, hogy a jugoszlávok bizalmát élvezze. Továbbá évekig volt Magyarország belgrádi nagykövete, és kitűnő jugoszláv kapcsolatokkal is rendelkezett. Igaz, már a követségen jelét adta annak, hogy nem vállal közösséget a Nagy Imre-csoporttal, de ezt a pálfordulást nem lehetett előre tudni. A korábbi történelmi tapasztalatokra alapozva mindazok, akik elfogadták a követség szíves invitációját, családjukkal együtt érkeztek, mert nem tudhatták, hogy mi lesz a további sorsuk, s egy esetleges emigrációba kényszerüléskor családjukkal együtt kívántak maradni.

A Nagy Imre-csoport tagjai közül néhány személyt joggal

hiányolhatunk a követségen lévők közül. Széll Jenőt — aki a forradalom alatt a rádió elnöke volt — már említettük, ő „technikai” okok miatt nem került a követségre. De hiányzott Gimes Miklós, Lócsei Pál és Vásárhelyi Miklós is, akik a legszűkebb körbe tartoztak.

Vásárhelyi Miklós a szovjet invázió hírére hajnalban elhagyta az otthonát és egy jugoszláv, diplomata lakására ment, ahol már ott tartózkodott Erdős Péter újságíró és Nádor Ferenc, a légierők főparancsnoka. Később Vásárhelyi, miután Erdős is és Nádor is távoztak a budai Bogár utcai lakásból, átköltözött egy másik jugoszláv diplomatahoz, a Népstadion úti kereskedelmi kirendeltségre, ahol a diplomata lakása is volt. Ebben a féldiplomáciai védettségben töltötte el azt az időt, amíg nem csatlakozott a csoport Romániába deportált tagjaihoz, és családjához. Ekkorra ugyanis Vásárhelyiben kialakult az az álláspon, hogy ha Losonczy Géza, Donáth Ferenc és Nagy Imre a követségen vannak, akkor neki is oda kell mennie. Vásárhelyinek lehetősége lett volna biztonságosan külföldre távozni, de fel sem merült benne ez a megoldás.

Álljon itt tehát azoknak a névsora, akik 1956. november 4-én hajnalban, illetve korábban a jugoszláv követségre kerültek:

1. Nagy Imre
2. Nagy Imréné Égető Mária
3. Nagy Erzsébet (Nagy Imre leánya)

4. Jánosi Ferenc (Nagy Erzsébet férje)
5. ifj. Jánosi Ferenc (Jánosi Ferenc fia)
6. Jánosi Katalin (Jánosi Ferenc leánya)
7. Donáth Ferenc
8. Donáth Ferencné Bozóky Éva
9. Donáth Mátyás (Donáth Ferenc fia)
10. Donáth László (Donáth Ferenc fia)
11. id. Donáth Ferencné (Donáth Ferenc édesanyja)
12. Losonczy Géza
13. Losonczy Gézáné dr. Haraszi Mária
14. Losonczy Anna (Losonczy Géza leánya)
15. Haraszi Sándor
16. Haraszi Sándorné
17. Vásárhelyi Miklós Pór Edit
18. Vásárhelyi Júlia (Vásárhelyi Miklós leánya)
19. Vásárhelyi István (Vásárhelyi Miklós fia)
20. Vásárhelyi Mária (Vásárhelyi Miklós leánya)
21. Szilágyi József
22. Szilágyi Józsefné
23. Szilágyi Júlia (Szilágyi József leánya)
24. Szilágyi Tibor (Szilágyi József fia)
25. ifj. Szilágyi József (Szilágyi József fia)
26. Köves Erzsébet (Erdős Péter felesége)
27. Erdős Agnes (Erdős Péter leánya, ma: Hankiss Agnes)
28. Tánczos Gábor
29. Bácskai Vera (Tánczos Gábor felesége)

30. Újhegyi Szilárd
31. Rajk Lászlóné Földi Júlia
32. ifj. Rajk László (Rajk Lászlóné fia)
33. Fazekas György
34. Lukács György
35. Lukács Györgyné Bortstieber Gertrúd
36. Vas Zoltán
37. Szilágyiné Pintér Edit (Vas Zoltán élettársa, majd felesége)
38. Szántó Zoltán
39. Szántó Zoltánné Révai Emma
40. Kopácsi Judit (Kopácsi Sándor leánya)
41. Szántó Zoltánék háztartási alkalmazottja

1956. november 4-e kora délelőttjén 41 fő tartózkodott a jugoszláv követségen. A követség azonban hiába tudott arról, hogy a Nagy Imre-csoport esetleg náluk fog politikai menedéket kérni, nem volt felkészülve ennyi személy elhelyezésére, s nem számított arra, hogy a menedéket keresők családjukkal, gyermekeikkel, feleségeikkel együtt fognak érkezni. Különösen a sok kisgyerek elhelyezése okozott gondot, s számukra a megfelelő élettér biztosítása szinte megoldhatatlan volt.

Néhány család számára, részben létszámuk, részben politikai tekintélyük alapján tudott a követség külön szobát biztosítani, a többiek azonban a követség nagy vörös szalonjában helyezkedtek el. Külön szobát kaptak Nagy Imréék, Donáth Ferencék, Szántó Zoltánék és Lukács Györgyék.

folytatjuk

Most már könnyebb beszélni a múltról, de a tizenhat év alatt nagyon sokat sírtam. Az első időkben azt hittem, ezt nem lehet elviselni. Mindig családszerető voltam, amikor már tíz év házasság után két gyönyörű szép kisgyerekekkel és egyszerre vége lett mindennek. Ellopták a gyerekeimet.

Férjemmel akkor már külön éltünk, a válást is kimondták, de azért jött, látogatta a gyerekeket és ha kérte, fél napra, vagy egész napra is engedtem, hogy magával vigye őket. Azon a hét végén Zimányban voltunk lakodalomban. Nagy, falusi lakodalmat rendeztek, vasárnap egész nap pakoltunk. Délben jött Gyuszi oldalkocsis motorkerékpárral, hogy elvinné rokonlátogatásra a gyerekeket, és egy-két napig együtt nyaralnak. A gyerekek is örültek a kirándulásnak, én se ellenkeztem. Akkor ijedtünk csak meg, amikor a volt férjem öccse beállított és azt mondta, hogy nem érkeztek meg hozzájuk.

A legrosszabbra gondoltam és mégis, később még annál rosszabb következett. Szaladtam bejelenteni a rendőrségen, hátha karamboloztak és most valamelyik kórházban fekszenek. A rendőrök is telefonáltak, nyomoztam mindenfelé, de semmire se jutottak. Mintha a föld nyelte volna el a gyerekeket és az apjukat. Több, mint egy hétig a teljes bizonytalanságban voltam, gondolhatja, mit álltam ki, amíg újra beállított a volt sógorom és elmondta, hogy az édesanyjuk kapott egy képeslapot, amin Gyuszi bocsánatot kér az anyjától, hogy elhagyta a családot és disszidált. Azt írta, úgy érzi, csak így tud együtt maradni a gyerekeivel és így tud jobb jövőt biztosítani nekik. A lapot még Pulában adta föl, de mire

megkaptuk, már Olaszországban, Triesztben voltak.

Nagyon kétségbe estem. Rohantunk a Vöröskereszthez segítségért, de ott a külügyminisztériumhoz utasítottak. Felutaztam Pestre, nagyon rendesek voltak, de azt mondták, beletelik néhány hét, amíg segíteni tudnak. A külügyben mondták később, hogy a volt férjem és a gyerekek Pulában vannak. Gyuszi küldött levelet az anyósomnak, aki azt nekem mindig megmutatta, mert jobban szeretett, mint a fiát, de a címüket soha írta meg.

Nagysokára sikerült beszél-nünk, sőt, a gyerekeket is odaengedte a telefonhoz. „Anyukám, nagyon hiányzol, miért nem jöttél velünk.” — mondta a kislányom. Napokig sírtam utána. Aztán levél is jött, Sanyi fiam írta, aki akkor már nyolc-

éves volt. Máig is őrzöm azt a levelet. A külügyben akkor már bíztattak, hogy maximum egy év, és visszakapom a gyerekeket. Vártam türelmesen, reménykedve. Elmondhatatlan, hogy mit éreztem, amikor értesítettek, hogy néhány napon belül hozzák a gyerekeket. De Gyuszi túljárt az eszükön. Az ablakon keresztül megszökött a lágerből a gyerekekkel együtt. Két nappal később kaptam a külügyminisztériumból azt a szörnyű levelet, hogy sajnálattal közlik; volt férjem a gyerekekkel ismeretlen helyre távozott. És nem sikerült nekik a nyomára jutni azóta se...

Évekkel később aztán megtudtam, hogy Amerikában élnek. A sógorom, a volt anyósom még fényképeket is mutatott róluk, de a címüket nem mondták meg soha. Azért nem,

mert akkor a Gyuszi továbbmenne, és velük is megszakitáná a kapcsolatot. Előíttem mindig titkolódtak. Csak általánosságokat mondtak. Jól vannak a gyerekek, szépen nőnek, meg hasonlók.

Nem értem a volt férjemet, miért tiltotta a gyerekeknek, hogy velem kapcsolatot tartsanak? Állítólag sohase beszélt az anyjukról, soha egy fényképet se mutatott. Amikor tíz éve a kislányom itt élt egy évig Svájcban, nekem nem mondták meg, nehogy találkozzunk...

Nagyon szomorú volt az életem. Reggeltől estig dolgoztam, hogy a megkezdett házépítést be tudjam fejezni, csak a tanulóimmal vígasztalódhattam. Aztán ők is végeztek és én, aki mindig családban éltem, teljesen egyedül maradtam. Később szerencsére megismer-

Egy anya...

kedtem Dénessel, a férjemmel. Amikor összeházasodtunk, harminchét éves voltam. Nagyon akartunk egy közös gyereket. Két évvel később megszületett Tomika. Sokan kérdezték azóta, hogy nehéz-e ilyen korban szülni. Nem volt nehéz! Most, ötven év körül, nehezebb nevelni, vigyázva, hogy el ne kényeztessük...

Zamárdiban állandóan a nyugati kocsikat lestem, hátha valamelyikben felfedezem a gyerekeimet. Biztos voltam benne, hogy megismerem őket, akármennyit változtak. És amikor — életem egyik legboldogabb napján — 1984. május 23-án felhívtam Siófokról a lányom, hogy itt van a rokonoknál, reggel rögtön kocsiba ültem, mentünk érte. Megismerem. Tizenhat év telt el, amíg nem láttuk egymást, de ebben a felnőtt nőben megláttam az én szép kis Zsuzsikámat. Ennyi év után visszakaptam a gyerekeimet és egyszerre nagymama is lettem. Hat unokám van. Nem lehet elmondani ezt a boldogságot...

Szerettem volna, ha a lányom itthon marad és Sanyi fiam is hazajön. „Tudod, Anyu, ez már nem megy. Én nem ismerem a magyar írókat, a történelmet, az országot, semmit. Kaliforniában nőtem fel, én odaváló vagyok. Nekem az az otthonom, bármennyire is szeretnék veled lenni” — mondta a lányom és én megértettem. A gyerekek nagyon hívtak, hogy menjünk ki meglátogatni őket Los Angelesbe. Az is eljött. Nyolcvanöt nyarán ültünk

repülőre, hogy végre láthassam a kisfiamat és az unokákat. A kisfiam két fejjel lett magasabb, mint én. Mérnökként dolgozik egy üzemben és három szép gyermeke van. Az első napokban csak simogattam becéztem őket. Mert beszélni nem tudunk. Aztán az egyik kimondta, hogy „mama”, és a többi is pillanatok alatt megtanulta. Most itt, Szekszárdon, is sokat beszélgetünk a lányom gyerekeivel. Ők angolul, én magyarul, de megértjük egymást. Köszönni, köszönömöt mondani, már magyarul is tudnak. Teljesült az a vágyam is, hogy ott lehessenek a kislányom esküvőjén. Sőt, a menyasszonyi ruhát is én varrtam, kint Los Angelesben. Most pedig itt vannak. Itt, a szekszárdi lakásunkban játszanak. A legkisebb még négykézláb mászva, a nagyobbak Tomikámmal együtt, aki tulajdonképpen nagybátyjuk, és itt a lányom is, a férjével együtt.

Soha nem voltam hajlandó külföldre utazni. A férjem hiába akart nyaralni vinni, kirándulni, mindig azt mondtam, akkor megyek először külföldre, ha a gyermekeimet látogathatom meg. Ez a kívánságom is teljesült. Már kétszer ülttem repülőre, hogy láthassam őket. És most is, ha három hét múlva hazautaznak, Amszterdamiig velük megyek. Karácsonykor pedig — ha sikerül — újra együtt leszünk.

Ne nézzen így rám, nem sírok, csak boldog vagyok!

Elmondta:
Hajdu Dénessé
szekszárdi lakos

Erős a szélesedő paksi piramis csúcsán

„Egy NDK-belit jobban meg kell verni”

Erős Lajos, a paksi SE válogatott öklözője, a torinói — számára bemutatkozó — Európa-bajnokságon mindjárt az első körben kiesett. Ha valaki akkor, két évvel ezelőtt azt mondja neki, hogy indul majd a szülői olimpián, a következő Európa-bajnokságon pedig már az aranyéremért léphet kötelek közé, Erős minden bizonnyal a „De szép is lenne” kezdetű mondatlalt nyugtázta volna a jövődőlést. Íme, az akkor még álomszépnek tetsző lehetőség valóságá vált. A 25. születésnapját éppen Athénban ünneplő bokszoló relikviákkal, érmekkel teli vitrinjében ott csillog az EB-ezüst.

Erős tekintete azonban közel sem olyan csillogó, mint az éremé. Ha az ő kezét repítette volna magasba a mérkőzésvezető, minden bizonnyal le tudná győzni a nehézatlétkon egy-egy világvrseny után erői levő elcsigázottságot. Három ezüstérmesünk közül ugyanis csak neki állt igazán a zászló a fináléban, Isaszegi és Várad meccse már jóval előbb elment, Erős pedig... Abban a fergetes harmadik menetben egy alkalommal meg is rendítette az NDK-s fiút, de a pontozóknál a sok szurka-piszka volt a fontosabb. Csupán egy fehér ruhás látta úgy, hogy ez a harmadik az ő javára döntötte el az addigi vitás kérdéseket. Ha nem lett

akkor túlon-túl objektivitásra törekvő értéktételnek tűnt, hiszen az első menet valóban egymás kóstolgtatásával telt el.

— Igen, valójában csak a második menet ment el. Lange végig annyira zártan védekezett, hogy felőrlését siettetve görcsössé vált a mozgásom és bensöm is. Ekkor kaptam az egyeneseket és csapottakat. Ezeknek tulajdonképpen semmi utóhatása nem volt, de a pontozók számára látványosak, tiszták voltak, mert a német kintől ütött. A harmadik menetben egyébként nemcsak egyszer „volt meg” Lange, láttam, éreztem, hogy szétesett, hiszen dulakodva, rám támaszkodva várta a gongot. Ezért emeltem magasba kezem, ezt sugallta nagy fölénységem, de a pontozók többsége nem ezt látta kintől. Nem érzékelheték, mert csak az az egy — valójában nem egy nagy — ütés maradt meg bennük. Hiába, egy NDK-st még egyértelműben le kell győzni.

Kétségtelen, hogy a ring világában, annak, kit és mikor hoznak ki győztesnek, szerepe van a sportdiplomácia erejének is. Igaz, a bolgár és az NDK-s aranyak hátterében nem az áll, hogy jóval nagyobb szerepet játszanak tisztviselők az Európai Öklövív Szövetségben, mint a magyarok. Nem er-

ről van szó, hanem arról, hogy amikor éles és meleg a helyzet, akkor azért a derék pontozó óhatatlanul orientálódik. S amikor Erős Lajos azt mondja, hogy egy NDK-belit tisztán meg kell verni, igaza van.

A paksi szakosztály háza táján azonban az ezüst csillogását nem tőri meg semmi. A hazai boksz fellegvárában a piramis csúcsára került ez az EB-ezüst. Mint az általuk hónóhajtott nemzetközi szint szimbóluma. De ez a piramis, akár csak az egyiptomiak, lefelé — a magyar boksz számára örvendetesen — szélesedik. Erős után Bognár következik, aki EB-újoncként helyállt.

Közvetlen mögötte Kalocsai, Lednecki, Nagy, akinek neve ott szerepel Papp László noteszében, s akik ugrásra készen várják a válogatottba kerülést.

S akkor még nem is szólunk a honi utánpótlás talán legtehetségesebbjéről, Petrovicsról (e sorok írásakor az Itália Kupán már bronzérmes), és arról a nyüzsgésről, ami — az országos helyzetképpnek ellentmondva — a 13-14 éves korosztályt jellemzi.

A háttérben azonban nem az atomerőmű anyagi erejéről van szó. A felsorolt nevek ugyanis — egy kivételtől eltekintve — mind saját nevelésű fiatalok.

A Csepel és az Oroszlány biztosít?

Két kieső még kerestetik

Csepel—Dorog. Nagy valószínűséggel, öt év elteltével újra lesz élvonalbeli csapata a vasgyáriaknak. A középmezőny biztos tagjának számító Dorog maximum megnehezítheti Rixerék dolgát, de pontot nem szerez. Tippünk: 1

Oroszlány—ESMTK. Az újonc létükre a bravúros második helyen álló hazaiaknak már nehezebb lesz bekapcsolniuk az osztályozóra feljogosító három pontot, mint a listavezetőnek. Még akkor is, ha odahaza játszanak. Az egykori, ma már öregfiúknak számító fradisták (Murai, Pogány, Takács) mindent megtesznek azért, hogy megmentsék az ESMTK-t a kieséstől. Tippünk: 1 x

Komló—Tapolca. A hazaiak formán kívül vannak, így a lelkes tápocaiaknak — akik

egyébként nagyon későn hajráznak — van reményük arra, hogy a nem is olyan régen még dobogóról ábrázoló Komlón szerezzék meg a bentmaradáshoz szükséges pontokat. Tippünk: x

Csurgó—Nagykanizsa. Többgólós vendégsiker várható, és utána majd kíváncsian ülhetnek a tévé-rádió mellé a kanizsai szurkolók: hátha a Csepel vagy Oroszlány mégis megbotlott. Tippünk: 2

Rákóczi—Volán. Mivel a közlekedésiek számára már érdektelen a bajnokság, a hazaiak reménykedhetnek, hogy jövőre is az NB II-ben játszhatnak.

További mérkőzések. Szekszárd—Mohács, Keszthely—Sopron, BVSC—III. Ker. TTVE. (Kezds 17 órakor.)

NB II Nyugati csoport

1. Csepel	29	17	3	2	7	49-31	59
2. Oroszlány	29	12	10	3	4	32-26	59
3. N. kanizsa	29	16	4	2	7	51-32	58
4. Komló	29	10	8	4	7	35-30	50
5. BVSC	29	12	4	6	7	33-29	50
6. B. Volán	29	13	3	2	11	43-35	47
7. Mohács	29	11	1	8	9	34-29	43
8. Sopron	29	9	7	2	11	37-40	43
9. Keszthely	29	9	7	1	12	26-27	42
10. Dorog	29	8	4	9	8	40-39	41
11. Szekszárd	29	9	3	4	13	30-41	37
12. Rákóczi FC	29	9	2	4	14	33-35	35
13. ESMTK	29	8	3	5	13	36-45	35
14. III. Ker. TTVE	29	9	3	2	15	26-40	35
15. Tapolca	29	8	2	6	13	29-34	34
16. Csurgó	29	7	1	5	16	27-48	28

Sportmúsor

Szombat: Kosárlabda: Diákolimpia országos döntője Paksán az Atomerőmű SE és az ESZL sportcsarnokában. Kezds: 8.30 és 9 óra. Labdarúgó NB I: Bp. Honvéd—MTK. VM. Veszprém—Ferenclváros, Dunaujváros—Rába ETO, Jászberény—Békéscsaba, Ú. Dózsa—PMSC, Vác—Tatabánya, Siófok—Videoton, Vasas—ZTE. Vasárnap:

Kosárlabda: folytatódik Paksán a diákolimpia országos döntője. Kezds: 8.30. Labdarúgó NB III. Dráva csoport: Atomerőmű SE—Dunaföldvár, Bonyhád—Paksi SE, Dombóvár Vasas—Marcali, Kaposvár Honvéd—DVMSE (szombati játékok), Foglással—Szigetvár, MÁV NTE—Siklós, Sellye—Nagykanizsa, Volán Dózsa (szombati játékok), Bóly—Mázsasztár. Kezds: 17 óra.

DÁTUM

... és a lánya

Engem úgy hívnak, hogy Horváth Zsuzsanna, de ezt már csak én tudom. A barátok, az ismerősök, mindenki azt mondja, Rofloc Susanna, meg anyukám tudja, neki most is Zsuzsika vagyok, pedig nagyobb nőtem, mint ő. Van férjem és három szép gyermekem: Michael négy-, Crystal két éves, Amanda pedig tíz hónapos. Kaliforniában egy kétemeletes saját házban lakunk. Itt úgy mondják, sorház, mert mindegyik egyforma. Eladtuk a régi házam, a férjemnek is volt pénz és vettük. Már csak a részlet van vissza, nyolcszáz dollár minden hónapban. A férjem igazi kaliforniai. Ott született Los Angelesben. De a szülei nem. Mexikói spanyolok és kínaiak voltak a régiek. Sokszor nevet rajtam, hogy én nem vagyok igazi amerikai. Pedig a beszédemen nem veszik észre. Csak itt veszik észre, ha magyarul beszélek, hogy nem mindig jó, amit mondom...

Ketten ültünk a Sanyikával az oldalkocsiban. Ő akkor nyolc éves volt, én hat múltottam. Hat és fél. Aztán a tengerparton laktunk, sátorban. Apukám eladta a motort, abból yett sátrat, meg gumicsónakot. És arra nagyon emlékszem. Gumicsónakkal mentünk éjszaka a tengeren. Nagyon hideg volt és nagyon fáztam. A víz meg mozgott, hánynom is kellett. Belement minden a tengerbe. Aztán reggel kiértünk a partra, ott emberek voltak, meg rendőrök is. Adtak egy takarót, hogy ne fázzak. Utána táborba voltunk. Ott jártunk iskolába is. Később mindig másik iskolába, ahol apukám munkát talált. Már nem emlékszem. De olasz-

ban és Németországban is biztos tudom, hogy voltam iskolába. Erről apukám nem beszélt soha. Meg másról se. Magyarországról se szabadott beszélni. Az esküvőre se jött el, mert ott volt az anyukám. Talán három évig voltunk még Európában, és akkor mentünk repülővel Pensylvániába. Bennünket apukánk beadott egy angol-magyar iskolába, ahol ott kellett maradni éjszakára is. Egész nap ott laktunk. Ő meg, munkát keresett. Csak leveleztünk. Amikor itt Kaliforniában már volt lakása, munkája meg autója, akkor küldött repülőjegyet és mi is elmentünk hozzá.

De erre sem nagyon emlékszem. Nem tudom, olyan rossz volt, azért nem, vagy másért? Anyu azt mondja, mert nézte az akkori képeinket, hogy nagyon vékony voltam. De nem emlékszem. Los Angelesben tizenkét

osztályos iskolát végeztünk. Sanyi előbb lett kész, elment egyetemre és mérnöknek tanult. En amikor végeztem, egy évig Svájcban laktam. Az iskolában három évig, az utolsó osztályokban tanultunk németül. Az iskola megszervezte, hogy elmehtünk Svájcba, onnan pedig svájci gyerekek jöttek a helyünkre angolt tanulni. Akinek jól ment a nyelv, azt elküldték. Kellett fizetni, de nem sokat. Egy családnál laktam. A néniem négy gyereke volt, egyedül nevelte őket, sokat kirándultunk, az autóján elvitt mindenhova. Hét közben meg iskolába jártam. Mindent tanultuk, kémiát, meg matematikát, meg történelmet, csak németül...

Amikor visszamentem Amerikába, Northridge-be jártam a Calif. State University-re. Ennek harminc egyeteme volt

Amerikában, Northridge-ben, és hogy is mondják magyarul, fizioterapy, szóval ilyen torna, gyógyítás, igen az, az, gyógytornásznak tanultam. De nehezen ment. Dolgoztam mellette. Akkor már nem laktam az apukámnál. A barátnőmmel béreltünk egy lakást. Később vettem házat. Ejjfétől reggelig dolgoztam egy kórházban, amikor hazamentem, egy kicsit aludtam, délután pedig bejártam az egyetemre. Nehéz volt, nem minden évet végeztem egy év alatt. Ha kevesebbet mentem tanulni, akkor a vizsga nem volt jó, és újra kellett. A kórházban is sok a munka, anyu tudja, mi voltam, ilyen betegfelvő. Amikor jött egy beteg és tudtam, mi a baja, a lába fáj, vagy a feje, a computerbe írtam és az elosztotta, hogy melyik ágyba kerüljön. Tizenkét dollárt kerestem óránként, de abból lejön az adó és a lakásért is négyszáz dollárt kellett fizetni havonta. Meg a villany, a fűtés, az enivaló, épp, hogy elég volt...

A férjemmel is a kórházban ismerkedtünk meg. Ő mentővezető. Nekünk elég jó így az élet. Most az új házban van négy hálószoba, három fürdő, meg nappali, meg konyha, meg kétautós garázs, szóval elég jó. Mi úgy közösen élünk, nem nagyon jó a fizetésünk, de nem is kevés az élethez. Tudja, nálunk van, aki az utcán újsággal takarózik, és van, aki kastélyban lakik. Munkanélküliség nincs, csak 6-7 százalék. Az nem sok, aki akar, az talál munkát, mégis sokan laknak a parkokban meg a vasútállomásokon. Ilyen bolti tolókosárban, ami itt is van a Skálában, abban tolják a ruhájukat, meg a kenyeret, és úgy élnek...

Nálunk nyáron nagy a meleg. Százfok fokra felmeleg (Fahrenheit fok, kb. 45 Celsius), télen meg lemeleg hat-

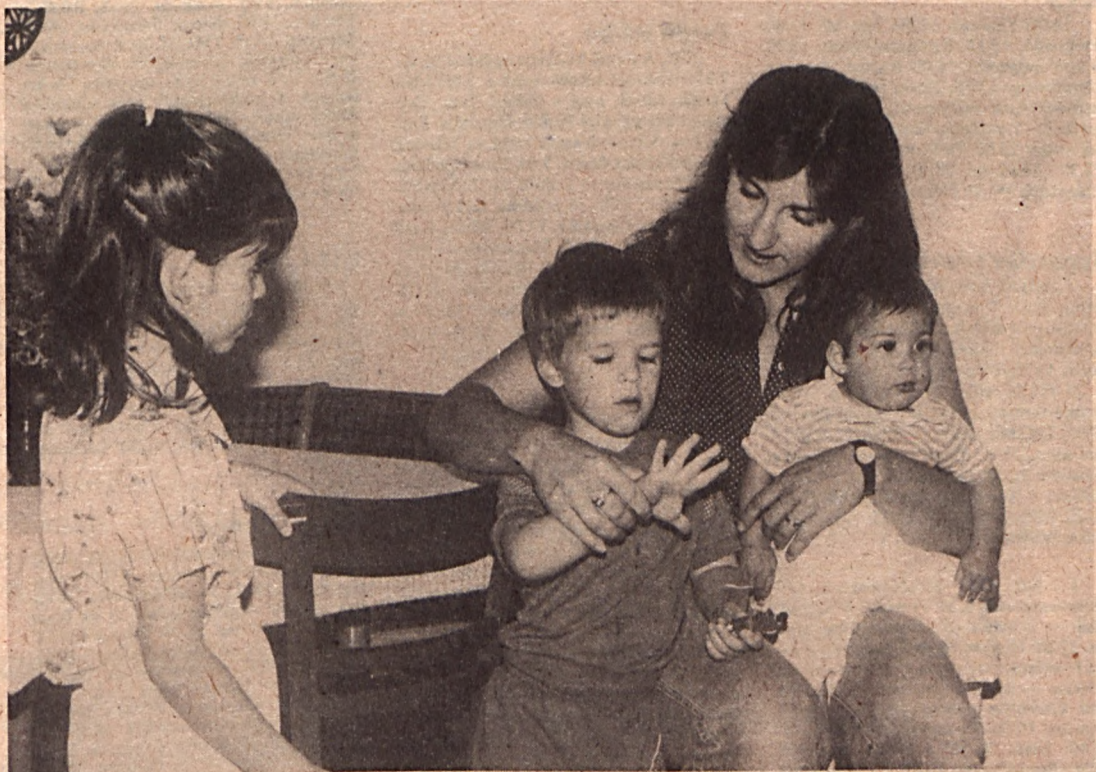
vanra is, amikor nagyon hideg van. Olyankor sokat esik az eső. Hó az nincs, csak a nagy hegyekben. Ott van a tenger tőlünk húsz percre autóval. A magyarok azt mondják, Csendes-óceán, pedig az nem csendes, mindig hullámszik. A Balaton az csendes, azon nincs hullám. Amikor az anyukámék ott voltak nálunk, sokszor kirándultunk a tengerhez, meg mindenhova.

A barátaink azt mondták, hogy bennem sok anyukám van. Épp úgy beszélek, meg gondolkodok, mint az anyukám. Lehet, hogy igaz, mert még ruhákba is olyanokba szereztek járn, amilyen neki is tetszik. Sokszor mond valamit, és én is pont azt gondolom, még ebben is egyezünk. Pedig igazán sohasem lehetett az anyukám, csak amikor nagyon kicsi voltam. Amióta elmentünk, neki nem volt lánya, nekem meg nem volt anyukám. És akkor egyszerre csak lett. Már amikor Svájcba voltam, ott mondta az egyik nagynénim, aki kijött hozzám Magyarországról, hogy van egy hét éves testvérem, de az anyukámról ő se beszélt.

Amikor megint össztalálkoztunk, úgy éreztem, hogy nem is az anyukám, hanem egy nagyon jó barátom. Mi sohasem veszekedtünk. Ő mindenben megért és mindent meg tud vele beszélni. Ez nagyon jó. Egyszerre lett anyukám, egy jó barátom és a gyerekeknek is nagymama, akit nagyon szeretnek, és ő is nagyon szereti mindent. Ennek nagyon örülök. Meg annak is, ha karácsonykor kijönnek. Mert jót, de haza kell mennem. Az lenne a legjobb, ha mindig együtt lehetnénk...

A kettős monológot lejegyezte:

Tamási János

nevű kedves olvasóinkat

A Margit a Margaréta név magyar — és német nyelvterületen is használatos — alakja. (A Margaréta görög eredetű név, jelentése: gyöngy.)

Védőszentjei:

Árpád-házi Szent Margit, IV. Béla királyunk leánya, domonkos apáca, aki a margitszigeti — a sziget akkoriiban Nyulak szigetének hívták — kolostorban élt alázatos szolgálatban, imádkozva, testét sanyargatva és áldozatát a tatároktól még mindig fenyegetett nemzetért ajánlva fel, 1270-ben halt meg. Szent Margareta, Skócia királynéja, Szent István királyunk unokája, példászerű családanya és országának jótévedője, a szegények gyámoltója, a vallási élet buzgó és céltudatos ápolója, 1093-ban halt meg.

A Nap két: 3.47 órákor nyugszik: 19.40 órákor

A Hold két: 10.43 órákor nyugszik: 23.51 órákor

Vásárok:

Szombat
Országos állatvásár: Pécs
Országos állat- és kirakodóvásár: Bátaszék, Szentlőrinc, Törökszentmiklós, Zomba
Autóvásár: Bátaszék, Makó, Pécs, Siófok

Lottó-nyeremények

A Sportfogadási és Lottó-gazgatóság tájékoztatása szerint a 23. játékhéten 5 találatos szelvény nem volt. A nyereményilleték levonása után a nyeremények a következők:
a 4-esekre egyenként 286 958 forintot;
a 3-asokra 1428 forintot;

a 2-esekre pedig 41 forintot fizetnek;

A közölt adatok nem véglegesek, a nyertes szelvények ellenőrzése még folyamatban van.

Emlékeztetőül a nyerőszámok:
2, 15, 64, 67, 69,

Ünnepi könyvhét Dunaföldváron

Már hetekkel ezelőtt megkezdte hazánk a tömegkommunikációs eszközök bevonásával a felkészülést az ünnepi könyvhétre.

A jeles hét első napján siettem, hogy belevessem magam az eddigieknél többet ígért könyváradaiba.

Nem kis csalódással vettem tudomásul, hogy városunk egyetlen könyvesboltja ajtaján a becsalagot plakátok helyett egy kis diszkrét tábla fityeg:

LELTÁR MIATT ZÁRVA!

Ez vicc — gondoltam elsőre.

Nem vicc volt. A tábla ugyanis egész héten át díszlett az üzlet ajtaján.

Megdöbbenve kellett tudomásul vennem, hogy egy országosan meghirdetett nemes program hogyan reked kátyúba, a kisvárosi nyárspolgárság hozzá nem állásával.

Nem kérem az illetékesek magyarzkodását, hisz erre nem lehet magyarázat!

Borzavári István
alakulók MDF, Dunaföldvár

— A Balatonon az előnyári menetrend lépett életbe.

Szántódról: 6.40 — 21.20-ig, Tihanyból: 6.20 — 21.00-ig 40 percenként indul az átkelőhajó. Közlekednek a személyhajók Siófok — Füred — Tihany, illetve Badacsony és Fonyód, valamint Tihany és Balatonföldvár között.

— Makovecz Imre munkásságát bemutató tárlat nyílt Zalaezerszegen. Az Ybl-díjas építész által tervezett legszebb épületekkel színes fotókon ismerkedhetnek meg az érdeklődők.

— Június 12-én tartja évadzáró értekezletét a Pécsi Szimfonikus Zenekar.

— A Pécsi Szimfonikus Zenekar június 13-án Kölnbe utazik egyhetes vendégszereplésre.

— A Gregorián előadás-mód a legújabb kutatások alapján címmel rendezvény-sorozatot tartanak június 12—16-ig kórusvezetők részére Szekszárdon, a Művészetek Házában. A kurzust az Ausztriában élő Bérés György vezeti.

Ha egy gésa fecsegni kezd...

Sok jen jött...

Máris támadások középpontjába került az új japán kormány. Uno Szoszukéról egy gésa leleplező vallomása jelent meg. A miniszterelnök állítólag kétmillió jenért vásárolta meg a 36 éves nő kegyeit... A kabinet négy új tagját azzal vádolják, hogy politikai adományokat fogadtak el a Recruit cégtől. A miniszterek ezzel kapcsolatban elmondták, hogy az adományokat már jóval a vesztegetési botrány előtt kapták. A Szocialista Párt elnöke a kormány lemondását, a parlament feloszlását és általános választások kiírását követelte.

Orvosi ügyelet

Szekszárd péntek este 18 órától hétfő reggel 8 óráig. Felnőtt dr. Szentgáli Gyula u. 2. telefon: 16-828
Gyermek és fogászati ügyelet: Mártírok tere 16. telefon: 16-157

Kaposvári városi ügyelet pénteken 17 órától hétfő reggel 7 óráig, felnőt, gyermek és fogászati ügyelet címe: Kaposvár, ügyeleti központ, Ezredév utca 13. telefon: 11-005

Székesfehérvár, központi ügyelet, felnőt szombat-vasárnap 7-19 óráig, cím: Benke Ferenc utca 25.

Fogászati ügyelet szombat-vasárnap 7-19 óráig, címe: Engels Frigyes utca 2.

Pécs. Felnőt és fogászati ügyelet este 7-től reggel 7-ig a Lánc utcai rendelőtérben. Gyermekorvosi ügyelet a Gyermekklinikán.

— Pro Cultura Hungarica emlékéremmel tüntette ki a Művelődési Minisztérium Gönter Samtlebét. A dortmundi főpolgármester a két ország közötti kulturális kapcsolatok fejlesztéséért kapta az elismerést.

Napesernyő

avagy változókon az időjárás s gyakran esik is.

foto: czakó

Koncert helyett káromkodás

Lecsúsztak a Bikiniről Palicson

Hiába várta csaknem ezer fiatal a vajdasági Palicson a Bikini együttest. Fél órával a koncert előtt közölték, hogy lemondják a fellépést — ezt állítja a helyi rendezőszervezet. A rendezők most panaszt tesznek az Országos Rendező Iroda ellen a budapesti Művelődési Minisztériumnál.

A Centar nevű iroda illetékes elmondta, hogy hasonlóan jártak az Eddával, azaz hasonlóan Szi-kora Róberttel, s legutóbb a Napóleón Boulevard együttesével is. Az ORI-val előbb személyesen próbálták megkötni a

szervezőket az ígért turnékról, majd telexen tudták visszaigazoltatni a fellépéseket, a magyar popzenészek azonban tévéfelvételtre hivatkozva lemondták a koncertet — panaszolja az illetékes vezető.

A mintegy ezer fiatal először nem akarta elhinni Palicson, hogy nem jönnek a magyar zenészek. Azután fityűltek, káromkodtak és szétszéledtek. A közönségnek a szervezők óta csak azt mondják: legközelebb Samantha Fox jön. Nagyobb kockázatot vele sem vállalnának, mint a Bikinivel.

DÁTUM

1989. június 10.

Rádió, televízió

Szombat

Rádiószínház — Demetrius Szomorijáték. 1—2.rész. 23.23: Purcell: Sinfonia a Tündérrákirlyón IV. felvonásához.

Kossuth Rádió

8.30: Családi útköz. 9.05: Ismét — a javából. 10.45: A Rádió Kabarészínpadja. 12.30: Kontinensek, szántóföldek. Magazin a világ mezőgazdaságáról. 13.00: Klasszikusok déli-doban. 13.49: Énekeljünk együtt! 14.10: Ispargadók. 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: A Liszt Ferenc Kamarakórus énekel. 15.00: A világ líra gyöngyszemei — A. Macleah. 15.10: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. 18.00: Népdalok, virágénekek — Béres Ferenc énekel. 18.45: Lapezemle. 19.15: Alma és fája. Németh László és Németh Magda levelezése. 20.15: Híres előadóművészek szonáta-felvételeiből. 21.00: Zeneszerzők a mikrofon előtt. 21.45: „Hajszálgyökök” 110 éve született Szabó Dezso. 22.10: Sporthíradó. 22.25: Európa hangversenytermeiből. 23.44: Magyar szonon.

Petőfi Rádió

7.25: A Szabadegyházak Tanácsa tagyázainak vallásos felőrlés. 8.08: Színes népi muzika. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.05: Rádiójáték-Szín. 10.00: Júniusi tudományos mozaik. 10.30: A Mecsekki Széchenyák Koncert fűvészeknek játszik. 11.05: Könyvzene. 12.10: Jé ebédhez szól a nóta. 13.05: Daráló. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00—16.55: Magunkat ajánljuk. 17.05: 60 dal a hatvanas évekből. 17.45: Kétkapcsolás labdarúgó-mérkőzéséről, a vízilabda bajnokság elődöntőjéről és a vitorlás repülő hollandi Európa-bajnokságról. 19.05: Nótaest. 20.02: Rip van Winkle — Planquette operettjének rádióváltozata két részben. 22.17: Koncz Zsuzsa és a Fonográf együttes 1973 és 1984 között készült felvételei. 22.52: Pharoah Sanders és a dzsesszegyüttese játszik. 23.10: Sporthírek. 23.15—0.14: Akik érdekel.

Bartók Rádió

8.19: Francia orgonaművészek felvételeiből. 9.05: Bach: A-dúr szonáta BWV.1015. 9.18: Emlékeztető előadások a Magyar Állami Operaházban. Monteverdi: Popea megkoronázása. 10.30: Slágerlista. 11.00: Hangfelvételek felfedezése. Itzhak Perlman hegedűl. 12.15: Schubert: Pisztrángbűbe. 13.05: Kívánságmnor szonaton. 14.05: Opera-művészek. 15.05: Lemezborze helyett. A Climax Blues Band felvételei. 16.00: Kamarazene-hangverseny a 22-es stúdióban. kb. 17.00: Klasszikus kórusmuzika. 17.20: A Magyar Hanglegények Vállalat díjnyertes lemezeiből. 18.22: Karl Ridderbusch operafőnök énekel. 18.42: Preludium a kilencedik évszázadhoz. 19.05: Mindennapi irodalmunk. 19.35: Zenekari muzika. 20.15:

SATI

6.00 Jó reggelt a SATI-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Tévéből. 9.30: Gazdasági főn. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: A Waltonok. Filmsorozat. 10.50: Pénzügyi tanácsadó. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Folytassa nővért! Angol filmvígjáték. 12.35: A fiákeres dala. Német szerelmesfilm. 14.00: Horozkóp, műsorvezetés. 14.05: A Flintstone család. 14.30: Mister Ed. Amerikai vígjátéksorozat. 14.55: Az aranylövés. 15.05: A Waltonok. 15.50: Öleték állatbarátoknak. 16.00: Tévéből. 16.25: Az aranylövés. 16.35: Bonanza. Amerikai westernsorozat. 17.25: Utazási ötletek. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorvezetés. 17.50: A Colbyk birodalma. 18.45: Híradó. 19.00: Újdonságok videósorozat. 19.30: MacGyver. Amerikai bűnügyi sorozat. 20.25: Időjárás. 20.30: Maszk és pisztolyok. Amerikai bűnügyi sorozat. 21.25: Sporthírek. 21.30: Chisum. Amerikai westernfilm. 23.25: Hírek, sport, időjárás. 23.35: A légy. Amerikai sci-fi. 01.05: Műsorvezetés.

TV5

12.00: Thalassa. 12.50: Jazz off. 13.00: Tv-híradó. 13.15: Kertészkedőnek. 13.30: Könyvmagyarázó. 14.00: Roland Garros teniszverseny. 17.55: Hírek, időjárás. 18.00: Roland Garros teniszverseny. 19.00: Világutlevél. 20.15: Business News. 21.20: Éjszakai rakomány. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás. 22.35: Mesejeleni. 23.40: Hűtőfűrés. 00.30: Hiányjelek. 00.45: Műsorzárás.

Jugoszláv televízió

1. műsor: 8.40: Műsorismertetés. 8.45: Hírek. 8.50: Tv-naptár. 9.00: Világutazás oktatási programból. 10.30: Hírek. 10.35: Elmulasztották — nézzék! 13.00: Családi magazin. 14.30: Kritikus pont. 15.45: Tv-napló I. 16.00: Játékfilm gyemekeknek. 17.30: Dráma-sorozat. 18.30: Dokumentumfilm. 19.15: Időjárás. 19.30: Tv-napló II. 20.05: A mai sport. 20.15: Tiltott szerelm. Amerikai játékfilm. 22.00: Tv-napló III. 22.20: Mindig önnel — éjszakai program. 00.20: Hírek. 00.25: Műhold-program. 02.25: A vasárnapi műsor ismertetése.

2. műsor: 6.00: Műhold-program. 8.00: Műsorismertetés. 8.20: Tv-napló. 8.30: Televízió — tudományos ismeretterjesztő sorozat. 10.00: Hogyan legyünk együtt — informatív-szórakoztató műsor. 11.00: Mindig önnel — éjszakai program. 12.00: Színház közvetítése gyemekeknek — Sport-program. 19.30: Tv-napló. 20.15: Zenei est. 21.40: Hírek. 21.50: A kultúra berkeiből. 22.20: Sportszombat. 22.40: Időjárás. 22.48: A vasárnapi műsor ismertetése.

Vasárnap

Kossuth Rádió

8.30: Énekszóval, muzsikával. 9.00: Huszas stúdió — Papnevelde. 10.05: Öt kontinens hét napja. 10.20: Örökzöld dallamok. 10.54: Édes anyanyelvünk. 11.00: Gondolatjel. 12.15: Harminc perc alatt a Föld körül. 12.45: Bakonyi Péter jegyzete. 12.55: Radióton korongok. 13.20: Az élő népdal. 13.30: Szonda. 14.10: Művészeknek. 15.08: Oszlopos Simeon. Sankádi Imre regényének rádióváltozata. 16.05: Nikolaus Harmoncon Mozart-műveket vezényel. 17.00: Mi lesz a szövetségetekkel? Vicsek Ferenc műsora. 17.30: Muzsikáló nagyvillám. 18.40: Remekfró hangszalagon. Doktor úr. 18.43: Molnár Ferenc zenés bohózata két részben. 21.40: Népzenei csárdások énekes és hangszeres változatban. 22.10: Sporthírek. 22.15: Farkas Ferenc: A bűvészek. Kétfelvonásos vígopera. 23.46: Régi fűvészen.

Petőfi Rádió

7.05: A római katolikus egyház felőrlés. 7.35: Vasárnapi orgonamuzsika. 8.05: Mese Szaltán círről, meg a fiáról... Íra: Alek-szandr Szergejevics Puskin. Elmondja: Ruttkai Éva. 8.51: A Magyar Rádió és Televízió gyermekórája énekel. 9.05: Szonopdium. 9.36: Szivárvány — a híről. 11.10: Vasárnapi kották. 12.03: Jé ebédhez szól a nóta. 13.05: Mikrofón-próba. 14.00: Többet ésszel — 111. szám. 15.05: Táskarádió. 16.00—21.00: Poptarisznya. 21.05: Tíz évszázad olasz-magyar irodalmi kapcsolata. 21.25: Társalgó. 22.20: A mai dzsessz. 23.15: A heavy metal kedvelőinek. 23.48—0.14: Filmzene.

Bartók Rádió

8.13: Komolyzenei kívánságmnor. 10.06: Új Zenei Újság. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: A Bécsi Filharmonikus Zenekar hangversenye a Művészetek Házában. 12.31: Spanyol kórusmuzsika. 12.55: Kis magyar néprajz. 13.05: Öt kontinens hét napja. 13.20: Rimcskij-Korszakov operából. 14.00: Hi-Fi variáció. 15.00: Új kvartett lemezeiből. 16.00: Agora. Vasárnapi vitámnor a 33-as stúdióban. 17.00: Lemezműzeum. 17.28: Fűvészek gyűjtemény felvételeiből. 17.50: Orff: Catulli Camina. 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségű műsora. 19.05: A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségű műsora. 19.35: Theo Adam dalhangversenye az oszsiaci Alapítványi templomban. 20.47: Hd lézadás — Váci Mihály versei. 20.54: Smetana: Hazám szimfonikus

költeményciklus. 22.15: Hellás újkori dallamai. 22.35: Primavera. Sven Delblanc elbeszélése rádióra alkalmazva.

TV1

9.00: Családi tóma. 9.05: Kéménymezek. Övodások filmműsora. 9.25: Szafari. Csehszlovák filmsorozat. 9.55: Apropos. 10.25: Zenebutik. 11.15: Ki nyer ma a képernyőn? 11.25: Képzőművészet. 11.30—12.30: Bajnoki vízilabda-mérkőzés — rájátszás. 14.00: Beüfeklém. 14.05: Legyen szerencsénk! Róza György műsora. 14.50: Képzőművészet. 15.05: Tenisz, francia nemzetközi bajnokság. Férfi egyes — döntők. 17.30: Reklám. 17.35: RTV műsorvezetés. 17.40: XIX. Veszprémi Tévéálkáló. Gálvillányi show. 18.05: Műsorajánlat. 18.10: Reklám. 18.15: Esti mese. 18.25: Delta. 18.50: Reklám. 19.00: A Hé. 20.00: Híradó. 20.15: Jé utat! Angol tévéfilm. 21.15—0.15: Menedékek. Dokumentumfilm.

TV2

9.00—12.00: XIX. Veszprémi Tévéálkáló. 9.02: Fiatalközvetítő Stúdiója. Tánccsapat. 9.40: A táncos. 10.18: Sakálók. Tánccsapat. 11.00: Salome. Tánccsapat. 11.00: Képzőművészet. 12.15: A chateaufortoni polgárok. Francia tévéfilmsorozat. 15.54: TV2. 16.00: XIX. Veszprémi Tévéálkáló. A próbnak már vége... Felföldi Anikó műsora. 16.34: TV2. 17.30: A jegyesmedve birodalma. Angol ismeretterjesztő filmsorozat. 18.25: Gyerekeknek! 18.45: TV2. 19.00: Házasági évforduló. NSZK tévéfilm. 20.25: TV2. 21.00: Telesport.

Sky Channel

6.30: Bailey Madara. Kalandfilmsorozat. 7.00: Az erő őrlés. Vallási műsor. 8.00: Gyermekmnor rajzfilmekkel. 12.00: Autós és motorsport. 13.00: Az autós és motorsport hírei. 13.30: Divatbemutató. 14.00: Emberi szörnyek — legenda vagy valóság? 16.00: 2000 után. Tudományos ismeretterjesztő sorozat. 17.00: Nagy Völgy. Western családregény. 18.00: Eurosport. 01.30: Landscape Channel.

Super Channel

7.00: Gyermekmnor rajzfilmekkel. 11.00: Coca-Cola Eurochart. 12.00: Divatbörök. 12.30: Dokumentumfilm. 13.00: Irva vagyon... Egyházi műsor. 13.30: Blake 7. Sci-fi filmsorozat. 14.30: Salvage-1. Sci-fi filmsorozat. 15.30: Eurogazd. 15.45: Egyveleg. 17.30: A holnap világa. Egyházi műsor. 18.00: Európai üzleti hírek. 18.30: Nemzetközi hírmagazin. 19.00: Tracking. Könyvzenei koncertek, interjúk. 19.55: Időjárás. 20.00: Brit ötvenes slágerlista. 21.00: Szürkeüti zóna. 21.55: Időjárás. 22.00: Amerikai profi kosárlabda. 22.25: A kapcsolat. Amerikai film. kb. 00.30: Egyveleg.

TV5

12.00: Angoltál. 12.45: Pincétől a padlásig. 13.00: Tv-híradó. 13.15: Horgász-vadás magazin. 13.45: Hiányjelek. 14.45: Roland Garros teniszverseny (közben: hírek időjárás) 19.30: Bányahíradó-híradó. 20.00: Körtvény. 21.30: Haminc millió barát. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás. 22.35: 777. 23.30: Ex libris. 00.30: A Procope negyedőrlés. 00.45: Műsorzárás.

SATI

8.05: Mister Ed. 8.30: A Flintstone család. 8.55: Horozkóp, műsorvezetés. 9.00: A Waltonok. 9.50: Öleték állatbarátoknak. 10.00: Sport. 10.30: Újdonságok videósorozat. 10.55: Vallásos szemzöngéből. 11.00: Műsorvezetés. 11.05: Keselyűk nem ismernek könyvtárat. Amerikai western. 12.45: A Flinstone család. 13.15: A Waltonok. 14.00: Horozkóp, műsorvezetés. 14.05: Öleték konyhatündéreknek. 14.15: Fejecske, fejecske. 14.50: Az aranylövés. 15.00: Folytassa hátul! Angol filmvígjáték. 16.30: Utazási magazin. 17.00: Az aranylövés. 17.05: Octaman. Amerikai film. 18.25: Harold Juhnke 60 éves. 18.45: Híradó. 19.00: Műsorvezetés, kvíz. 19.10: Harc Yellow Rose-ért. Westernsorozat. 20.00: Időjárás. 20.10: Piefke, a század réme. NSZK filmvígjáték. 21.40: Sporthírek. 21.50: Menekülés közben. Amerikai bűnügyi sorozat. 22.40: Hírek, sport, időjárás. 22.50: A vad évek. Amerikai filmvígjáték. 00.40: Műsorvezetés.

Jugoszláv televízió

1. műsor: 8.00: Barizdák — magyar nyelvű faluműsor. 8.30: Cseh és szlovák nyelvű krónika. 9.15: Műsorismertetés. 9.20: Hírek. 9.30: Vasárnap délelőti gyemekeknek. 11.00: Mezőgazdasági mozaik. 12.00: Oktatómnor. 12.30: Oktatómnor. 13.00: A csavargó kutya — Filmsorozat. 13.50: Vasárnap délután. 16.30: Útleírás. 17.05: Játékfilm. 18.45: Rajzfilm-sorozat. 19.10: Tv-fortuna. 19.30: Tv-napló. 20.00: Nusic — drámasorozat. 21.00: Játékfilm. 22.30: Tv-napló. 22.55: Mindig önnel — éjszakai program. 00.55: Hírek. 01.00: A hétfői műsor ismertetése.

2. műsor: 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Hírek. 8.00: Mindig önnel — éjszakai program — ism. 10.00: Ma a holnapért: Műsor a JNH tagjai részére — játékfilm. 13.15: Sportdélután — Grobnik: Motocross VB. 19.30: Tv-napló. 20.00: Televízió — tudományos ismeretterjesztő sorozat. 20.55: Tegnap, ma, holnap. 21.10: Tv-galéria. 21.45: Sportszemle. 22.45: Műhold-program. 00.45: Időjárás. 00.48: A hétfői műsor ismertetése.

A SKY Channel, a Super Channel, a TV5 és a SATI műsorát részletesen közli a Telehold.

A politikai reform szele megcsapta a rendőrséget is

Perben, haragban áll egymással a rendőrség és a sajtó? Mindenről a hírközlés tehet, mert megírja, elmondja azt, ami történt? — Ismerős vádak ezek, az utóbbi időben felerősödni látszanak e vélekedések, a rendőrség munkájával foglalkozó néhány, talán nem megfelelő hangvételű megnyilatkozás ellensúlyozásaképpen. A közelmúltban ugyanis a közvélemény tudomására jutott egy-két súlyosan törvénytörő rendőri fellépés, mely nagy visszhangot keltett országszerte, s amelyeknek néhol rendőrellenes magatartás lett a következménye. Ezt joggal kifogásolják a testület jó munkát végző dolgozói.

Többek között ez a kérdés is felmerült tegnap délelőtt Szekszárdon, a megyei közbiztonsági és járőrértekezleten, ahova a megyei rendőrfőkapitányság hívta össze az „első vonalban” szolgálatot teljesítő munkatársait. Az ő fellépésük alapján ítéli meg elsősorban a közvélemény a belügyi szervek munkáját.

A résztvevők némelyike is éles kritikával illette a sajtó tevékenységét, szerencsére Tolna megyében nem annyira súlyos a helyzet, sem közbiztonsági, sem a médiával való kapcsolat tekintetében, hogy ez problémákat okozzon. Adrián Zsigmond főkapitány hozzászólásában helyre tette e kérdést, mondván: a megyében eddig

semmiféle konfliktus nem volt a sajtóval, reméljük ezután sem lesz.

Az álprobléma kérdésének lezárására engedessék meg a tudósítónak azt a megjegyzést tennie, hogy ha a rendőrök — természetesen az egész országra érve — nem követnek el súlyos törvénytöréseket, akkor a sajtójuk is minden bizonnyal javulni fog.

Az értekezleten érdekes adatokat hallhattunk hazánk és megyénk közbiztonsági helyzetéről. Bátorfi György, a főkapitány közbiztonsági helyettese kiemelte, még mindig nagy értékünk, hogy e téren jó a helyzetünk. Kérdés, hogy még meddig. Az ellenséges hangulat ugyanis több helyen azt eredményezte, hogy csökkent a rendőrség aktivitása, ami kedvez az amúgy is növekvő tendenciát mutató bűnözés további felfutásának.

— Ön konkrét számokat nem említett az ismertté vált bűnesetek felderítési arányával kapcsolatban. Titkosak ezek az adatok? — kérdeztem Bátorfi Györgyöt.

— Természetesen nem, országos szinten negyven és ötven százalék közötti átlaggal kell szembenéznünk. Tolna megyében ennél sokkal jobb a helyzet, tavaly hetven százalékos volt a felderítési arányunk,

ami kiemelkedő eredmény. Ennél jobbat csak két-három megye tud felmutatni az országban. Érdekes, hogy Szekszárd viszont a tizenegyedik hely körül van a városok között a fertőzöttséget tekintve. Ennek egyik oka a „szerencsés” fekvése, fontos országutak kereszteződésében található, ami a mozgó bűnözésnek is kedvez.

Megtudhattuk, hogy napjainkban elsősorban a vagyoni elleni bűncselekmények száma nő, ez nyilvánvalóan összefüggésbe hozható a lakosság hanyatló életszínvonalával. Hazánk rossz gazdasági helyzete károsan csapódik le, sajnos, a bűnüldözési munkában is. A húsz évvel ezelőtti létszám, amelyenél ma sincs több egyetlen rendőrrel sem a megyében, a korszerűtlen, elhasznált gépkocsik, az átmeneti anyaghiányok, a távközlés elavultsága szintén nem a hatékonyságot növelő tényezők. A rendőri munka presztízse is csökken, anyagi helyzetük is romlik.

E kedvezőtlen körülményeket azonban semmilyen módon nem háríthatják át a lakosságra — figyelmeztette az államánnyt Adrián Zsigmond —, sőt, az eddigi „hatóságosi” helyett az állampolgárok szolgálata lesz az elkövetkező idők korparancsa. A pluralizmus előretörésé-

vel a fennálló társadalmi-politikai rend védelme helyett az alapvető állampolgári jogok érvényesülésének garantálása lesz a belügy elsődleges feladata. Ennek érdekében szervezeti korszerűsítés várható, a rendőrség nemcsak rend, hanem reformpárti is lesz.

A kaposvári katonai ügyészség helyettes vezetője, dr. Takács Sándor, előadásában határozottan kijelentette, hogy az eddigi politikai irányítás, felügyelet megszűnésben van. Értékesítési, felügyeleti jogát ma már nem érvényesíti az MSZMP, de az erről szóló legfőbb ügyészi utasítások még érvényben vannak.

— Ön szerint elképzelhető, hogy a közvélemény is értesülhet az MSZMP ma már visszaélésnek minősíthető beavatkozásairól? Amikor a rendőrség, az ügyészség munkájába szökött bele, hogy egyes vezetők viselt dolgainak elkenésére éljenek az eljárás kegyelem, vagy az egyéni kegyelem eszközével? — érdeklődtem dr. Takács Sándortól.

— Természetesen elképzelhetőnek tartom, sőt, ma már azt mondom, hogy ezek nagyon helytelen dolgok voltak, de kijelenthetem, hogy az első lépéseket az MSZMP-nek kell megtennie ezeknek a kérdéseknek a tisztázására!

A katonai ügyészség képviselője még elmondta, hogy bármily meglepő, a rendőrség alkalmazottai által elkövetett bűncselekmények száma az utóbbi időben csökkent, a súlyosaké különösen. Hogy most mégis nagyobb visszhangot keltenek, ennek oka a nagyobb nyilvánosság. Ezzel személy szerint egyet is ért, de nem ártott volna jobban felkészíteni az állományt erre.

Adrián Zsigmond zárszavában kifejtette, hogy ahol szükséges, felülvizsgálják a személyi feltételeket, a testületbe nem valókat eltávolítják, és a lehetőségekhez mérten a fizetéseiken is javítani igyekeznek. A szabadidejüket ittasan töltő rendőrök intézkedéseiről, önmaguk szolgálatba helyezésétől — ami egyébként kötelességük, ha arra okot látnak — azt mondta, hogy azt csak a végső esetben tegyék meg, nincs szükség a Bukszár Tiborféle atrocitásokra, mert ezek csak a rendőrség tekintélyét rombolják.

Végezetül pedig határozott, de udvarias, kulturált fellépést kért a közrendért, közbiztonságért felelősöktől, ne a büntetést, hanem a lakosság szolgálatát tartásuk elsődleges feladatának.

Úgy legyen!

Wagner Dezső

1989. június 10.

DÁTUM

7

KONZUM Rt.
Kereskedelmi- és Ipari
Pécs, Bem u. 5.

KIS- ÉS NAGYKERESKEDELEM · VENDÉGLÁTÁS
IPARI TEVÉKENYSÉG

Telefon: (72)33-422 Telex: 12468
Telefax: (72)13-342

TÁJÉKOZTATÓ
A MAGÁNSZEMÉLYEK
RÉSZVÉNYVÁSÁRLÁSI
FELTÉTELEIRŐL

(KIVONAT)

Egy részvény névértéke 100.000,- Ft. Jegyzéskor a névérték 30%-a kötelezően befizetendő, de ennél nagyobb összeg, sőt a teljes névérték is befizethető.

A részvényjegyzés futamideje 1989. február 16-tól 1990. szeptember 30-ig tart. Ez időszakban az új részvényjegyző tulajdonosi jogait nem gyakorolhatja, de a befizetett összeg után a befizetéstől az alaptőkeemelésről véglegesen határozó közgyűlés napjáig (várhatóan 1990. október 1.) a magánrészvényeseket évi bruttó 17% kamattal illeti meg.

Az új részvényes tulajdonosi jogait 1990. október 1-től gyakorolhatja. Ekkor kerül a birtokába az a bemutatásra szóló, forgatható értékpapír, amely évente osztalékra jogosítja, illetve a részvény várható árfolyamemelkedése nyereséget biztosít számára.

új értékpapír · magánrészvény
· biztos befektetés ·
árfolyam-emelkedés · osztalék

Könyvet szeretne?

Hamarosan megjelenik

Illés György: Piások, zugmérők, mámorkeresők

Kiadja: a Babits Kiadó, Szekszárd

* * *

révai nagylexikona révai nagylexikona révai nagylexikona

RÉVAI NAGYLEXIKONA

Az első két kötet ára: 917,- Ft/db.

Név:

Cím:

..... példányban

megrendelem

a Révai Nagylexikon kötetait az alábbi címen:

Babits Kiadó, Szekszárd, Pf.: 237

A megrendelés határideje: 1989. június 30.
Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel
kapcsolatos kérdésekről részletes
tájékoztatót,
valamint befizetési csekkeket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

MEGRENDELÉS

Megrendelem a „Dátum” című napilapot példányban 1989.-tól. Vállalom, hogy az előfizetési díjat a nálam jelentkező postai kézbesítőnek kiegyenlítem

Név:

Lakcím:

A megrendelőlapot
kérjük az alábbi címre eljuttatni:

Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt.

Szekszárd, Ba jcsy-Zs. u. 7.
7100

Vasárnap, szülőfalujában

Emlékezés Nagy Ferencre

Mint már beszámoltunk róla, Nagy Ferenc, volt magyar miniszterelnök halálának tizedik évfordulóján szülőfalujában, a Baranya megyei Bissén emléktábla avatással egybekötött megemlékezést tart június 11-én, vasárnap délelőltől 10 órakor a Bissei Református Egyházközség, a Független Kisgazdapárt és a Magyar Demokrata Fórum.

A református templomban tartandó istentisztelet után a

volt miniszterelnök szülőházánál avatják fel az emléktáblát. Beszédet mond az Amerikai Egyesült Államokban élő Hőgye Mihály, aki a koalíciós időkben a párizsi magyar nagykövetség elsőtitkára, majd amerikai éveiben Nagy Ferenc közeli barátja volt; Vörös Vince, a Független Kisgazdapárt 1945-46-os főtitkárhelyettese és jelenlegi elnöke; valamint Papp András tanár, a Magyar Demokrata Fórum nevében.

Milyen visszhangja volt a DMM megalakításának?

folytatás az 1. oldalról

hasznos lesz számára a párt kongresszusán.

A The Daily Telegraph cikkében emelte ki, hogy „Pozsgay centrupártot alakít Magyarországon”.

William Underhill szerint Pozsgay Imre egy olyan országos politikai mozgalom megalakításának tervét jelentette be, amely független a kommunista párttól. A cikk szerzője úgy véli, Pozsgay arra kíván törekedni, hogy az országot egy középúti kurzuson megtartsa, amely elkerüli a balos és a jobbos szélsőségeket egyaránt.

„Minthogy a gazdasági helyzet rosszabbodik, növekszik a kockázat, hogy a magyarok a rend illuzórikus érzetét ígérő diktatúrát választják” — emelte ki Underhill; idézte Pozsgay Imre szavait a kínai eseményekről, majd a demokratikus Magyarország mielőbbi megteremtésének szükségességéről.

Egyelőre nem világos, hogy az ellenzéki pártok milyen mértékben fogják támogatni az új mozgalmat, hiszen maguk is készülnek a jövőre tartandó többpárti választásokra — fejeződik be a The Daily Telegraph cikke.

Kínában

Elkezdődött a megtorlás

Pekingben folytatódik a helyzet normalizálása, ami elsősorban azt jelenti, hogy a kínai főváros központjában és belső kerületeiben tartózkodó katonai erők megszilárdították pozícióikat, hatékonyan ellenőrzik a lakosságot. A város fontosabb útvonalain járőrszolgálatot és ellenőrzést teljesítő motorizált és gyalogos katonai egységek tagjai időnként megereztetnek egy-egy géppisztolysorozatot, hogy éreztessék a lakossággal: a hadsereg immár ura a helyzetnek. A megszálló egységek tekintélyét szilárdította az az új rendelet is, amely lehetővé teszi, hogy a helyszínen végezzék ki azokat, akik bármiféle ellenállást tanúsítanak a katonasággal szemben. Mint a pekingiek mondják, most már valóban statárium van fővárosukban.

A katonai helyzet megszilárdulásával párhuzamosan megkezdődött Pekingben a tömeges megtorlás azokkal a diákokkal, értelmiségiekkel, munkásokkal és kommunista párttagokkal szemben, akik részt vettek, szervező, vagy vezető szerepet játszottak a hat héten át tartó békés hazafias és demokratikus mozgalomban. A Li Peng miniszterelnök személyén kívül továbbra is láthatatlan kínai vezetés azt a döntést tekinti a megtorlás alapjá-

nak, amely szerint a mozgalom valójában a kommunista párt és a szocialista rendszer megdöntésére irányuló ellenforradalom volt. E logika alapján nyilvánította a pekingi városi tanács és a megszálló katonai erők parancsnoksága ellenforradalmi szervezetnek a diákok és a munkások autonóm szervezeteit, amelyek jelentős szerepet játszottak az alapvetően békés mozgalom irányításában.

Hétfői számunkban olvashatják,

hogyan kapott valaki öt évnyi börtönbüntetést egyetlen vezércikkért

Adókedvezmény közműfejlesztésre

A Minisztertanács korábbi döntése nyomán szélesedett azoknak a köre, akik adókedvezményben részesülnek, ha részt vettek közműfejlesztésben.

Eddig ugyanis a nem tanácsi, illetve nem társulati formában történt közműfejlesztés esetén az érintettek hozzájárulásuk után nem kaptak személyi jövedelemadó kedvezményt. A Minisztertanács módosította az ide vonatkozó jogszabályt, s így a kedvezményezett köre bővült. A módosítás visszamenőleges hatályú, január 1-jétől van érvényben. Így mindazok a magánszemélyek, akik 1988-ban közműfejlesztési hozzájárulást fizettek, de azt — illetve a befizetett összeg 30 százalékát — az adójukból nem tudták levonni, utólag helyesbíthetik a múlt évre megállapított személyi jövedelemadójuk összegét. A helyesbítés önellenőrzéssel tör-

ténhet, aminek módszeréről a helyi tanácsok tájékoztatják az érdekelteket. A helyesbítés lényege: a már kiszabott adókból le kell vonni azt az összeget, amely adókedvezményként igénybe vehető. A különbözet lesz a helyesbített adó összege. Ezeket az adatokat a lakóhely szerint illetékes adófelügyelőséggel levélben kell közölni, s az adóhatóság a visszaigényelt pénzt 30 napon belül átutalja. A levélben egyébként közölni kell a magánszemély nevét, lakóhelyét, személyi számát, s ha van, akkor az adószámát is.

A Pénzügyminisztériumban elmondták, hogy ez a jogszabályi módosítás sem elegendő a kommunális beruházások teljes mértékű támogatásához. Ugyanis akik nem fizetnek személyi jövedelemadót, azok kiesnek a kedvezményezett köréből. Ez elsősorban az alacsony jövedelműeket, a nyugdíjasokat érinti, akik amúgy is

meglehetősen szűkös anyagi körülmények között élnek. Az ő helyzetük javítására, közműfejlesztésben történő részvételük anyagi támogatására a kormány júniusban terjeszti elképzelését az Országgyűlés elé. Eddig kétféle javaslat fogalmazódott meg. Mindkettő alapelve, hogy a költségvetés kiadásai nem növekedhetnek. Az egyik javaslat szerint a személyi jövedelemadó rendszerből származó kedvezményt teljes egészében megszüntetik.

Ehelyett központi alapról normatív módon támogatják a közműfejlesztésben résztvevőket. A másik megoldás szerint csökkentenék a kedvezmény mértékét, de a kisebb támogatást, negatív adó formájában, az adót nem fizetők is megkapják. A változtatásra legkorábban a jövő esztendőben kerülhet sor.

Gondok a Lenin-szoborral

Умо герамо?

A Tolna Megyei Ellenzéki Kerekasztal szervezetei azzal a követeléssel fordulnak az illetékes szervekhez, hogy Budapesten, a Dózsa György útról elszállított Lenin-szobrot ne újítsák és ne állítsák föl más közterületen sem.

A felújításra és az újbóli felállításra szánt milliókat fordítsák a vidéki kisiskolások térítésmentes tanszerellátására.

A Tolna Megyei Ellenzéki Kerekasztal szervezetei:

Független Kisgazda-és Polgári Párt
Magyar Demokrata Fórum
Magyar Néppárt
Magyarországi Szociáldemokrata Párt
Szabad Demokraták Szövetsége

MSZDP Tolna Megyei Szervezete

Bemutakozó Gyöngön

A Tolna megyei politikai pártok és szervezetek során a Magyar Néppárt után másodikként a Magyarországi Szociáldemokrata Párt Tolna Megyei Szervezete mutatkozik be június 12-én 18.30 órakor Gyöngyös lakosságának, érdeklődő polgárainak.

A találkozó helye a művelődési ház, ahol az MSZDP megyei vezetői tájékoztatják az érdeklődőket a párt létrejötté-

nek okairól, körülményeiről, országos és helyi programjának előkészületeiről, illetve a már kialakult program- és álláspontokról, a pártszervezés helyzetéről.

A tájékoztató után kötetlen beszélgetés formájában válaszolnak a kérdésekre, illetve tájékoznak a párttal kapcsolatos igényekről, elvárásokról, a politikai közéletet érintő állampolgári véleményekről.

Kicsöngettek

Pénteken a hazai általános és középiskolákban befejeződött a tanítás: az utolsó csemetés több mint 1 millió 240 ezer általános és 437 ezer középiskolás számára jelezte a nyári vakáció kezdetét.

Az 1989/90-es tanév szeptember 4-én kezdődik, s az első félév 1990. január 31-ig tart majd.

— Tegnap számunkban a Somogy Megyei Tanács VB. üléséről szóló tudósításunkban az alábbi két mondat hibásan jelent meg. „Az emelés egy főre eső összegét nem határozták meg — ezzel is ösztönzik a differenciálást —, de annyit elárultak, hogy egy 50 fős iskolában havi 10 ezer forinttal nő a bruttó béralap. Az eddigi rendkívüli béremelésekhez hasonlóan, ez sem vonatkozik a technikai dolgozókra, így tovább nő a lemaradásuk.” Olvasóink és a szerző elnézését kérjük.

Nem csak Románia tünteti el a falvakat...

Tényszerű közlés egy 1904-ben bejegyzett, 1913-ban önrőből községgé fejlődött település, Jánosmajor, 1989. június 12-én, hétfőn bekövetkezett megsemmisítéséről.

1989. május 6-án a tengelici tanács alkalmazottai a helyszínen megtették az első lépést e történelmi egység felszámolása céljából. Feladatuk az volt, hogy a lakosok személyigazolványába bekerüljenek az új házszámok utcanév nélkül. A Tolna Megyei Tanács elnökénél panaszlevélben kértük az adminisztratív intézkedés kivizsgálását, kifejezve ragaszkodásunkat Jánosmajorhoz és az elődeink által adott utcanevéhez.

Íme, a vizsgálat eredménye! „Az 1975-ös népességösszeírás előkészítése során a feldolgozást végző szerv (nem tanácsi szerv)

úgy döntött, hogy a Jánosmajor elnevezést tartja meg és az utcanevet törli. (A másik megoldás az lett volna, hogy az utcanevet megtartják, azonban így a Jánosmajor elnevezést kellett volna törölni!”)

A fentiekrol a Tolna Megyei Tanács Igazgatási Osztálya 20011-44/1974. sz., 1974. december 18-i keltezésű levele rendelkezett. Ezt az 1974. évi rendelkezést akarja a tengelici tanács az 1989. június 12-i falugyűlés keretében „papírforma” szerint megrendezni! Ezen a falugyűlésen a döntés: Jánosmajor utcanév nélkül, vagy utcanév Jánosmajor nélkül!!!

Szegényedő, csonkuló nép, kell-e egyáltalán választanunk?!

László Mária
Tengelic—Jánosmajor, Fő u. 10.

Magyar—amerikai vegyesvállalat

MOM—Concord közös optika

A Magyar Optikai Művek, a Magyar Hitelbank Rt. és az amerikai Concord cég képviselői szándéknyilatkozatot írtak alá Budapesten fényképezőgépeket összeszerelő, gyártó vegyesvállalat létrehozásáról.

Az alapítóke a magyar és az amerikai partnerek közötti fele-fele részben oszlik meg, nagyságát azonban egyelőre a felek

még nem döntötték el. A vegyesvállalat a tervek szerint a MOM meglévő üzemépületében rendezkedik be.

Az új magyar—amerikai cég kezdetben havonta ötezer fényképezőgépet szerel össze, ám a harmadik üzleti évet követően az évi termelés eléri az egymillió darabot.

Mióta van bizonyítvány?

A mai diákoknak még elgondolni is szörnyű, hogy volt idő, amikor nem volt idő, amikor nem volt vakáció — legalábbis a mai értelmében. A középkori egyetemi tanév novemberből novemberig tartott. A téli és nyári félévben az egyházi ünnepek, a vásárok bőséges alkalmat adtak a pihenésre, de az a bizonyos két hónap szünet csak a XVII-XVIII. századtól létezik. A vakáció akkor még szeptemberben és októberben volt, mert novemberben — a tél elején — kezdődött a tanév. Az igazi nyáriszünet a múlt század végétől terjedt el a középiskolákban. A kéthónapos pihenő a felvilágosodás hatására tükröző. Ebben a korban kezdik kutatni, hogy milyen igényeik vannak a gyerekeknek, milyen a munkabírásuk. Ekkor a tanév már nem az évszakokhoz, hanem a gyerekek természetéhez igazodik, akiknek szükségük van hosszabb pihenőre.

1777-ben a Ratio Educationis írja elő, hogy ki kell függeszteni, a diákok milyen eredményt értek el. A rendelkezés célja az volt, hogy nyilvános elismerést kapjon a jó tanuló és elmarasztalást, aki hátul kullog. Ez a törvény rendelte el, hogy ki is kell nyomtatni a minősítést, amit akkor még érdemsorozatoknak neveztek. 1850-től adták ki azokat a füzetes, nyomtatott értesítőket, amelyekben már nemcsak érdemjegyek voltak, ismertető is az iskola életéről. A tanárok ebben a füzetben tették közzé tudományos értekezéseiket is. Ez a szokás 1947—48-ban megszűnt.

A középkorban még nem osztályozták, ám kialakult az a szokás, hogy a jó tanulók az első padban ültek. A jezsuiták már négy csoportba sorolták a gyerekeket. Az eminek voltak a legjobbak, azután jött a prima classis, secunda classis és a tertia classis. A secunda osztályismétlést jelentett, a tertia pedig az iskolából való eltávolítást.

1862-től a magartásra már ötféle jegyet adtak, a tárgyakra hatot, de ezzel párhuzamosan volt írásos jellemzés is. A középiskolában az 1876-os szabályok alapján négy jeggyel osztályozták: az 1-es volt a legjobb és a 4-es volt a legrosszabb. 1948-ban hozták be a 7-es rendszert, hogy differenciáltabb legyen az értékelés. Nem vált be. A mostani 5-ös rendszert 1950-ben vettük át szovjet példa nyomán. A század elejétől folyik a vita, hogy olyan bonyolult dolgot, mint egy tananyag elsajátítása, ki lehet-e fejteni számokkal. A pszichológia előretörésével az volt a cél, hogy jellemrajzot, személyiségképet adjanak a gyerekekről. Angolszász területen a magániskolákban ma is ez van érvényben.

A Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. napilapja. Főszerkesztő Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Eördögh Bertalan és dr. Tóttós Gábor. Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs) és Vig József (Torontó). Munkatársak: Bálint György, dr. Böröcz István, Czákó Sándor, Gadó György, Kapfinger András, Györfly Árpád, Mátyás Mónika, Mészáros Tamás, Tamási János, dr. Tóth Edit, Veress Éva, V. Horváth Mária, Wágner Dezső. Kiadja a Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. Felelős kiadó: Földi István ügyvezető igazgató. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Felelős vezető: dr. Károly István. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 16-277. Nyomja a Szekszárdi Nyomda Vállalat. Szekszárd, Széchenyi u. 46. Tel.: 11-422. Felelős vezető: Benizs Sándor igazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a Posta hírlapüzleteiben és a hírlapelőfizetési és lapellátási irodáknál (HELIIR), Budapest XIII., Lehel u. 10/A. 1900. közvelelő vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215—96162 pénzforgalmi jelzőszámmal. Előfizetési díj egy hónapra 115,— Ft, negyedévre 345,— Ft, fél évre 690,— Ft, egy évre 1.380,— Ft. Indexszám: III/PNL/31/TO/1989 ISSN szám: 0864—9170